# Doğan Kardeş

Ekim 1957 ★ 100 Kuruş

# AVCI DAYI

İşte ördekler Sam.
Vuramadınız kaptan.
Size altı tane namlusu olan bir tüfek lâzım.
Hiç de fena fikir değil.
Kendime altı namlulu bir tüfek yapayım.
İşte Sam. Tüfek hazır. Bir defada altı namlu birden ateş ediyor.
Bu sefer kaçırmam. Bir atışta hepsini suya düşüreceğim.
Amanın, geri tepmenin etkisi sandalın dibini deldi.
BOOM!
Ordeği düşüremedin Ama kendin suya düştün kaptan.

Doğan Kardeş
ÇOCUK DERGİSİ

Kuruluşu : 23 Nisan 1945

•

*Sayı : 463 - Ekim 1957*

Fiatı : 100 kuruş

•

Her ayın başında çıkar aylık çocuk dergisi ✶ Sahibi : Kâzım Taşkent ✶ Yazı işlerini fiilen idare eden : Şükrü Enis Regü ✶ Yazı işleri bürosu : Galata, Kuledibi, İlk Belediye Caddesi, Küçük Hendek Sokağı No. 27, Kat 1 ✶ Mektup adresi : Posta Kutusu : 217 - Beyoğlu ✶ Telefon : 44 74 36 - 44 05 39 ✶ Abone, posta ve banka havaleleri ve her türlü siparişler Divanyolu, Klotfarer Caddesi No. 7 de Doğan Kardeş Yayınevine yapılmalıdır ✶ Yayınevi telefonu : 27 34 54 ✶ Abone şartları : Yıllık 12 lira, altı aylık 6 lira ✶ Yurt dışı iki misli ✶ Gelen yazılar, resimler basılsın basılmasın sahibine geri verilmez ✶ Basıldığı yer : Doğan Kardeş Yayınları A. Ş. Basımevi - İstanbul

☆

**Doğan Kardeş Dergisi ve kitapları Yapı ve Kredi Bankasının kültür hizmetlerinden biridir.**

# *Cumhuriyetimizin Yıldönümünde*

29 Ekim'de Cumhuriyet ilân edileli 34 yıl olacak. Bu 34 yıl içinde memleketimizde birçok ilerlemeler oldu, birçok yenilikler yapıldı. Öyle ki, Cumhuriyetten önceki Türkiye ile şimdiki Türkiye'yi karşılaştırınca aradaki büyük değişiklikleri biz şimdi masal gibi dinliyoruz. Düşünün bir kere, meselâ Ankara'dan öteye doğuya doğru hiç demiryolu yokmuş. Ne Sivas'a, ne Kayseri'ye, ne Erzurum'a, ne Diyarbakır'a, ne Elâzığ'a, ne Samsun'a, ne Zonguldak'a trenle gidilemezmiş de atla, arabayla haftalarca yollarda sürünülürmüş. Yine meselâ İstanbul, İzmir'den başka hiçbir şehrimizde elektrik yokmuş. Yine meselâ bütün yünlü, pamuklu, ipekli kumaşlar, şeker, çimento, kâğıt, hattâ un bile yabancı memleketlerden gelirmiş. Hemen hemen hiçbir vapurumuz, hiçbir limanımız da yokmuş. Okulların sayısı pek azmış. Öğrenilmesi gayet güç Arap harfleriyle yazılırmış. Başlarında kırmızı renkli, siyah püsküllü fes taşırlarmış. Kadınlar hiçbir işe giremezler, hiçbir meslek sahibi olamazlarmış. Kara çarşaflar içinde umacı gibi dolaşırlarmış. Daha daha bunun gibi birçok gerilikler.

İşte, memleketimizi bütün bu geriliklerden kurtarmak için ilk savaş bayrağını açan büyük adam Atatürk'tür. Onun kurduğu Cumhuriyet Türkiyesi şimdi her yıl daha ileri, daha uyanık, daha aydın, daha medenî bir memleket olmak yolunda hızla ilerliyor. Onun için de her yıl 29 Ekim'de o büyük adamı saygı ile anıyoruz. Ve onun istediği gibi yetişmek için daha çok çalışıyoruz.

☆

Bir Kahramanın Macerası

**TARIK bin ZİYAD**

Abdülhak Hâmidin meşhur eserinden

**ENDÜLÜSÜN FETHİ**

**Doğan Kardeş'in**

KASIM SAYISINDA

Resim - Hikâye şeklinde çıkmaya başlıyacaktır.

***DİKKAT!***

*Doğan Kardeş'e ucuz abone olmak isterseniz 8. sayfamızdaki yazıyı okuyunuz.*

# Benekli'nin Cesareti

BENEKLİ hiç de cesur bir tavuk olmadığının farkındaydı. Korkaklık hiç hoşuna gitmiyordu. Bu yüzden çiftlikteki bütün hayvanlar onunla alay ediyorlardı. Onlar aralarında konuşurken Benekli'nin kendi gölgesinden bile korktuğunu söylerlerdi. Hele bazıları daha da ileri gider:

— Benekli anasından korkak doğmuş, bir defa korkak olan artık cesur olamaz, derlerdi.

Beneklinin civcivliğinden beri devam eden korkusu büyüyünce de geçmedi. Kuluçkaya yatma zamanı geldiği zaman içini bir endişedir kapladı. Hiç kıpırdamadan günlerce yumurtaların üstünde yatmak kolay değildi. Eğer korkup da yumurtaları bırakırsa o zaman da çiftçi kendisine kızardı.

Fakat çiftçi onun kuluçkaya yatma zamanı geldiğini görünce Benekli'nin altına yumurtaları koydu ve kümesin bir köşesinde onu kuluçkaya yatırdı. Zavallı tavuk burada büsbütün korkuyordu. Çünkü bütün gün tek başınaydı. Tek başına kümeste kalmak kolay mı? Kendi kendine:

— Ya bir tilki içeri giriverirse ben ne yaparım? diye düşünüyor ve korkudan ecel terleri döküyordu.

Kuluçkaya yatalı bir hafta olmuştu. Bir gün etrafa bakınırken kümesin kenarındaki bir delikten iki gözün kendisine kötü kötü baktığını gördü. Birden kalbi hızla çarpmaya başladı. Acaba bu gözlerin sahibi kimdi? Gözünü dört açarak biraz ileri doğru eğilip dikkatle baktı. Biraz sonra da bunun ne olduğunu anlamakta gecikmedi. Kocaman bir fareydi bu...

Farelerin yumurtaları çaldığına dair birçok hikâyeler dinlemişti. Benekli o kadar korkuyordu ki, başını kanatları-

nın arasına saklamak istiyordu. Fare şimdi kümesin içine girmişti. Benekli:

— Acaba bana ne yapacak diye düşünüyordu.

Halbuki fareler büyük tavuklara sataşmazlar. Hattâ en korkaklarına bile. Zaten o da biraz daha dikkat edince farenin kendi peşinde değil, yumurtalarının peşinde olduğunu farketti. Fare yavaş yavaş kümeste dolaşmaya başlamıştı. O sırada Beneklide tuhaf bir değişiklik olmaya başladı. Hayvan artık eskisi kadar korkmuyordu. Üstelik içinden gelen bir ses ona ne pahasına olursa olsun, yumurtalarını koruması gerektiğini söylüyordu.

— Acaba cesaret bu mu? diye Benekli kendi kendine sordu.

O sırada dışarda ayak sesleri duyuldu. Fare hemen deliğine kaçtı. Çiftçi Benekli'nin akşam yemeğini getirmişti. Yemeği bırakıp gittikten sonra Benekli karnını doyurdu, sonra yerine daha rahatça yerleşerek:

— Ben bundan faydalanmalıyım, dedi, fare tekrar gelirse belki büsbütün cesur bir tavuk olurum.

Ertesi gün fare tekrar göründü. Fakat bu defa arka taraftan sinsi sinsi yumurtalarına doğru yaklaşıyordu. Benekli bunu farkedince birden bütün kanı tepesine çıktı. Hırsla yerinden kalkarak o tarafa doğru atıldı. Fareyi gagaladı. Pis fare bağırarak kaçtı. O sırada çiftçi gürültüyü duymuş, içeri koşmuştu.

— Ne var, ne oluyor? diye Benekli'nin yanına geldi. Sonra kümesin etrafına iyice bakınca fare deliğini görerek ona:

— Sen merak etme, dedi, ben onun icabına bakarım.

Çiftçi hemen deliğin önüne zehirli yiyecek koydu. O gece fare zehirli yiyeceği yedi, bir daha da görünmedi.

Nihayet Benekli civcivlerini çıkarmış, kırlara, arkadaşlarının yanına dönmüştü. Çok geçmeden macerası bütün çiftlik hayvanları arasına yayıldı. Benekli göğsünü gere gere civcivlerini gezdiriyor, arada bir de onlara:

— Görüyorsunuz ya, diyordu, korkaklıktan kurtulmak o kadar zor bir şey değilmiş.

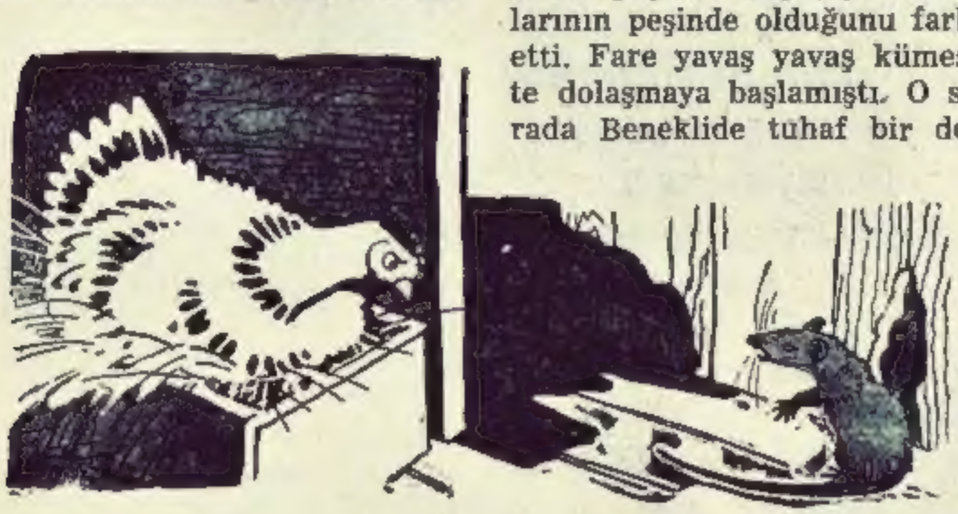

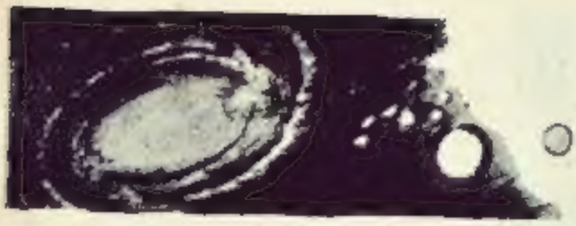

# GÖK BOŞLUĞUNA SEYAHAT

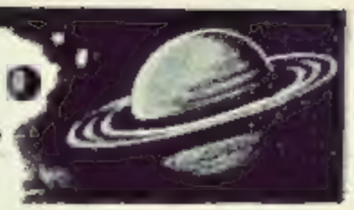

ŞİMDİ siz oturduğunuz yerde şu mecmuayı okurken hiç kıpırdamadan durduğunuzu sanıyorsunuz, değil mi? Halbuki yanlış. Belki aklınıza dünyanın kendi etrafında dönmesi gelecektir.

Fakat bizim söylemek istediğimiz dünyanın güneş etrafındaki seyahatidir. Doğduğunuzdan beri dünya ile birlikte saniyede otuz kilometre gibi müthiş bir hızla seyahat etmektesiniz.

Fakat gök boşluğunda hiçbir şey olmadığı için siz bu seyahatin farkına varmazsınız. Ancak mevsimlerin değişmesi dünyanın bu hareketini ispat eder.

Gök boşluğunda roketle seyahat etmek ise bambaşka bir şeydir. Bir defa bu seyahatin en güç tarafı dünyadan hareket sırasında olur. Roketin dünyanın çekiminden kurtulabilmesi için saniyede on beş kilometreye yakın bir hız yapması lâzımdır. Şüphesiz rokette bulunan bir kimsenin bu şiddetli hareket yüzünden nefes alması bile güçleşecektir. Roketteki kimselerin ağırlığı ise en az beş misli artmış olacaktır. Bu duruma bir çare olarak roketin içindekiler hareket sırasında belki de özel yataklarda sırt üstü yatacak ve roketi o şekilde kullanacaklardır.

Atmosferin dışına çıkıp da gök boşluğuna varınca roketin motorları duracak, hava gemisi bundan sonra kendi hızıyla yoluna devam edecektir. Bu defa da yerden kalkarken meydana gelen durumun aksi olacak ve basınç kalktığı için rokette bulunanların ağırlığı sıfıra inecektir. Çünkü ağırlık yer çekiminin derecesini gösterir. Çekim olmayınca ağırlık da olmayacaktır.

Ağırlık olmayacaktır demek dile kolay. İnsanın ağırlığı olmadan yemek yemesi başlı başına bir maceradır. Tabakları sofrada tutmak için mıknatıslı masalar yapılacak, yemekler havaya uçmasın diye tabaklar sıkı sıkıya kapalı duracaktır. Ayakta dururken tabağınızı havada bırakmanızda bir mahzur olmıyacaktır.

Sade bu kadar da değil, çekim olmayınca ayak üstü veya başaşağı durma arasında da bir fark olmıyacak, küçük bir hareketle başaşağı durabilecek, tabağınızı elinizde tutarak bu durumda da yemek yiyebileceksiniz. Belki aklınıza tabaktaki yemeklerin dökülebileceği gelir ama, çekim olmayınca yemeğin tabaktan dökülmesi için de bir sebep yoktur. Aynı şekilde bardaktaki su da dökülmiyecektir.

Yutma işine gelince bunu yine eskisi gibi yapabileceğiz, çünkü besinleri yutmamızın yer çekimi ile bir ilgisi yoktur. Yutmayı sağlayan boğazımızdaki kasların hareketidir.

Roketin içindeki hava basıncı yeryüzündeki hava basıncının aynı olacaktır. Başka türlü zaten yaşamaya imkân kalmaz. Oksijen ise özel tanklarla roketin bir yerine güzelce depo edilmiş olacaktır.

caktır.

Bundan başka bir de roketin ısıtılması işi vardır. Çünkü gök boşluğunda sıcaklık sıfırın altında 240 derece civarındadır. Gök boşluğunda hiçbir şey olmadığı için güneşin ışınları ısıtacak bir şey bulamaz, ışınlar ancak bir maddeye çarptığı zaman sıcaklık meydana getirir. Bu bakımdan roket güneşten kendisine düşen ışınların yardımıyla ısıtılabilir.

Görüyorsunuz ki, bir roketle gök boşluğunda seyahat etmenin birçok şartı vardır. Bilginler şimdiden karşılaşılması muhtemel olan güçlükleri yenmek için durmadan çalışmaktadırlar. Bu güçlüklerden büyük bir kısmı artık yenilmiş bulunmaktadır. Şimdi iş gök boşluğuna seyahat edecek gemilerin yapılmasına kalmıştır.

Her şeye rağmen insanın gök boşluğundaki şartlara tahammül edip edemiyeceği şüphelidir. Bu sahadaki güçlükleri yenmek için de doktorlar durmadan çalışmaktadır.

Bilginler günün birinde gök boşluğunda seyahat edileceğinden şüphe etmemektedir.

**Ansiklopedici Amca**

## Biliyor musun ki...

★ *Zürafaların hiç sesi çıkmaz, tamamiyle «dilsiz» dirler .Ses telleri olmadığı için hançerelerinden hiç ses çıkaramazlar.*

★ *En ince resim fırçaları farelerin bıyıklarından yapılır.*

★ *Balıklar, pullarını hiç değiştirip, yenilemezler.*

★ *Baykuşlar gözlerini hiç oynatamadıklarından etrafındakileri görebilmek için başlarını döndürürler.*

★ *Eğer kuşlar olmasaydı, böcekler yedi senede yeryüzünün bütün ekinlerini, yemişlerini, sebzelerini tüketirler ve insanlar da açlıktan ölüp, yok olurlardı.*

★ *Hayvanları, ağaçları sevenler arasından cinayet işliyen hiç çıkmazmış.*

★ *Bir kovanda bazan 30 bin arı yaşar. Bunların 20 bini, ev işlerini görmek için hiç kovandan dışarıya çıkmazlar.*

### DENİZLERDEKİ SERVET

**Dünyanın dörtte üçünü kaplayan denizlerin bize sağladığı faydalar hadsiz hesapsızdır. Bunların başında balık gelir. Her yıl milyonlarca ton balık avlanır. İstiridyelerin içinden inci çıktığını bilirsiniz. Balinalardan ise yağ elde edilir. Bu yağdan mum, sabun, gübre, tavuk ve sığır yemi, zamk ve hattâ koku bile yapılır. Ayrıca bazı deniz otlarından bir takım kimyevî maddeler çıkarılır. Bundan başka deniz suyunda erimiş halde madenler de vardır. Bu arada altın ve gümüşü sayabiliriz. Bilginler, denizlerde 2 ilâ 300 milyon ton altın bulunduğunu tahmin etmektedirler. Taşıma işlerinde sağladığı kolaylık da denizin büyük faydalarından biridir.**

# Tartılan Dev

ÇAO Çong:

— Ho Lin, diye bağırdı, gel de uzun burunlu devi görmeye gidelim.

Ho Lin bir taraftan koşarken, bir taraftan da:

— Uzun burunlu dev nasıl şey? diye soruyordu.

— Bir fil, dedi Çao Çong, dört ayaklı hayvanların en büyüğü. Hiç fil resmi görmedin mi?

— Görmedim, nasıl şey bu? tehlikeli mi?

— Hayır, çok büyüktür ama zararsızdır. Başvekil olan babam onun güneyden bize hediye geldiğini söylüyor.

Çocuklar eteklerini toplayarak koşmaya başladılar. Sık bambu kamışlarıyla çevrili avluya girdikleri zaman orası çoktan kalabalıklaşmıştı.

— Bak, dedi Çao Çong, babam orada, demek saray adamları da fili görmeye gelmiş.

Çocuklar uzun müddet fili seyrettiler. Hele Ho Lin'in şaşkınlıktan ağzı açık kalmıştı.

Biraz sonra Çao Çong, babasının yanına gitti. Saray adamları ona filin çok faydalı bir hayvan olduğunu söylüyorlardı.

— Peki ama, dedi Başbakan, bu hayvanın ağırlığı ne kadardır acaba?

Bir an sessizlik oldu. Buna kimse cevap verememişti. Başbakan devam etti:

— Konuşun bakalım, siz okumuş adamlarsınız, neden sualime cevap veremediniz? Bu hayvanın ağırlığını bilen yok mu içinizde?

Yine kimse ağzını açmadı. Başbakan sözüne devamla:

— Bu meseleyi, dedi, ancak çok akıllı biri halledebilir. Kim bana bunun cevabını verirse, onu güney memleketlerine gezmeğe götüreceğim. Ayrıca mükâfat vereceğim ona.

Çao Çong bu sözleri duyunca düşünmeye başladı. Her halde bu hayvanı tartmanın bir yolu olmalıydı. Güney seyahatini kendisi kazanamaz mıydı? O sırada yaşlı bir adam Başbakana doğru ilerliyerek:

— Sizin için imkânsız bir şey yoktur, dedi, demirciye çok büyük bir kantar yapmasını emredin, bu devi onunla tartalım.

Etraftan mırıltılar yükseldi. Başbakan:

— Dediğiniz yapılsa bile, o büyüklükte bir teraziyi nereye asabiliriz? dedi.

Kalabalık içinden biri, bin yaşında bir ağacın belki bu işi görebileceğini söyledi.

— Olmaz, dedi Başbakan, o büyüklükte ağaç bulamayız.

O sırada Çao Çong kendisini tutamıyarak gülmeye başladı.

— Kim bu gülen, diye Başbakan bağırdı.

Çao Çong yaptığı işin çok fena olduğunu anlamıştı. Hemen babasına doğru iki adım yürüdü. Başbakan:

— Büyüklerin konuşmasına gülmenin ne kadar ayıp olduğunu bilmiyor musun dedi.

— Ben ona gülmedim, dedi Çao Çong, hayvanı kimin kaldırıp da teraziye koyacağını düşündüm, içimden gülmek geldi. Eğer isterseniz ben kimsenin tartamadığı bu devi size kolayca tartabilirim.

Çocuğun bu sözü üzerine orada bulunanların hepsi gülmeye başladı.

— Bu imkânsız yavrum, dedi babası, çünkü onun bir dişi senin bütün vücudundan ağırdır.

— Biliyorum babacığım, ama eğer müsaade ederseniz güneş batmadan önce bu hayvanın ağırlığını bildirebilirim. Yalnız bu koca devi içine alacak kadar büyük bir kayığa, beş on tane de yardımcıya ihtiyacım var.

Başbakan bir müddet düşündü, sonra:

— Peki, dedi, istediğin olsun. Ama eğer başaramazsan burada bulunan herkese küstahlığından ötürü özür dileyeceksin. Çünkü sen büyüklerin işine karıştın. Ama başarırsan cevabını saraya getir, mükâfatın büyük olacaktır.

Çao Çong, yalnız kalınca sürücüye hayvanı nehrin kenarına getirmesini söyledi. Oraya

varınca istediği kayığın kıyıya yanaşmış olduğunu gördü.

Çao Çong filin sürücüsüne:

— Şimdi, dedi, bu devi kayığa sokun bakalım.

Fil kolay kolay binmek istemiyordu. Fakat sürücü usta olduğu için çok geçmeden hayvanı bindirmeyi başardı. Hayvan biner binmez de kocaman kayık iyice suya battı.

Çao Çong suya girerek kayığın nereye kadar suya battığına baktı ve su çizgisini bir çakı ile güzelce işaretledi. Bu iş bittikten sonra fili dışarı çıkardılar. Hâlâ birçok kimseler onun ne yapacağını anlamamıştı. Çao Çong adamlarına dönerek:

— Şimdi, dedi, bu kayığı taşıyabildiğiniz kadar iri kaya parçalarıyla doldurun.

Adamlar onun dediğini yapmaya başladılar. Birkaç saat sonra Çao Çong durmalarını söyledi. Çünkü kayık fil içindeyken işaretlediği yere kadar suya gömülmüştü. Bunun üzerine:

— Çabuk, dedi, bana büyük bir terazi getirin.

Terazi gelir gelmez Çao Çong emir vererek kayığa yüklenen kayaları bir bir tarttırmaya başladı. Kendisi de her parçanın ağırlığını kaydediyordu. Tartma işi bitince Çao Çong hepsinin ağırlığını topladı. Sonra elindeki kâğıdı sallayarak:

— İşte, dedi, filin ağırlığı...

Doğru saraya koştu, hemen babasının yanına girdi, bulduğu ağırlığı söyledi.

— Peki ama, dedi, babası, bunun doğru olduğunu nereden bilelim?

— Hiç şüphe yok, dedi çocuk. Önce fili kayığa bindirdim. Onun ağırlığı kayığı bir miktar batırdı. Ne kadar battığını işaretledim. Sonra fili çıkardım, kayığa taş doldurdum. İşaretlediğim yer yine su yüzüne gelinceye kadar doldurmakta devam ettim. Kayıktaki kayaların ağırlığının filin ağırlığına eşit olduğuna şüphe yoktur. Çünkü ikisi de kayığı aynı derecede suya batırdı.

Başbakan oğlunun cevabından çok memnun oldu. Eğilip onu alnından öptü ve:

— Güney seyahatini haketttin sevgili yumurcak, dedi.


# Yalnız 6 Liraya

*Doğan Kardeş'in yıllık abonesi, biliyorsunuz ki, 12 liradır. Fakat YAPI ve KREDİ BANKASI, çocuklu müşterilerine bir hizmette bulunmak için 12 lira yerine 6 liraya abone kaydetmeyi kabul etmiştir. Çocukları seven, onlara hizmet etmekten zevk duyan Bankamıza teşekkür ederiz. Yılda tasarruf edeceğiniz 6 lira ile Doğan Kardeş'in 50 kuruşluk kitaplarından 12 tane alabilirsiniz. Bu fırsatı kaçırmayınız. Derhal YAPI ve KREDİ BANKASI'nın şubelerine müracaat edip Doğan Kardeş'e abone yazılınız. Bu fırsatı kaçırmayınız.*

# 6 DEVİRDE KITAP

**Killi toprak devri :**

Bugün okumak isteyen her insan kesesine uygun bir kitap bulup alabilir. Her konuda, her boyda bol bol, çeşit çeşit kitap vardır. En ucuzundan en pahalısına kadar her kitap kâğıttan yapılır.

Ama bu her zaman böyle değildi. Dört bin yıl önce, o zamanın en büyük, en güzel şehri olan Babil'de bir kütüphaneye girseydiniz raf raf üstüne istiflenmiş binlerce tuğla görürdünüz. Yüzleri çivi yazısı ile doldurulmuş olan o tuğlalar, o zamanların kitapları idi. Şimdi Irak devletinin ülkesi olan o yerlerde kâğıt bilinmezdi. Kitaplar killi topraktan, tuğla, kiremit bazan prizma veya silindir biçiminde yapılırdı. İstanbulda Eski Eserler Müzesinin Eski Şark kısmında tuğla biçiminde mektup, belge ve kitap örneklerini görmek mümkündür.

**Papirus devri :**

İki bin yıl önce Mısırda İskenderiyenin o zaman eşsiz olan büyük kütüphanesinde türlü bilgilere dair binlerce kitap bulunurdu. Bu kitaplar boru gibi bükülerek tomar şeklinde saklanırdı. Nil bataklıklarında **papirus** denilen büyük boy bir saz yetişir. Bunun liflerini dokuyarak kumaşa benzer bir şey yaparlardı. Baskı altında kurutulan bu kumaş, zamanımızdaki kâğıtlar gibi üzerine yazı yazmak için kullanılırdı. Yazılar kamış kalemlerle mürekkep kullanarak yazılırdı. Kitaplar işte hep böyle yazılı papirus tomarları şeklinde idi. Kâğıdın asıl büyük atası **papirustur.** Avrupa dillerinde kâğıt demek olan **papier, paper** gibi kelimeler bundan gelir. Eski Mısırda binlerce yıl yazılı belgeler ve kitaplar için **papirus** kullanılırdı. Bugün büyük müze ve kütüphanelerde o zamanlardan kalma **papirusler** vardır.

**Deri devri :**

Tuğla kitap yapmak için pek elverişli bir madde değildir. Papirus bu işe uygundu ama o da her yerde yetişmiyordu, Mısır dışında elde edilmesi güç ve pahalı oluyordu. İsadan önce ikinci asırda Batı Anadolunun en ileri kültür merkezi olan Bergama'da zamanın kıralı II. Eumenes, büyük bir kütüphane yaptırdı. İşte burada ilk defa olarak deri kullanıldı. Koyun, keçi, dana derileri, daha ince işler için de kuzu, oğlak ve buzağı derileri kullanılıyordu. Parşömen denilen bu deriler yazıyı papirustan daha iyi tutuyordu ve daha dayanıklı idi. Hâlâ önemli belgeler ve diplomalar için parşömen kullanıldığı olur. Türkçede iyi cins parşömene **tirşe** adı verilmiştir.

**Kâğıt devri :**

Dünyanın bu tarafında uzun asırlar boyunca kitaplar killi topraktan, papirus liflerinden, hayvan derilerinden yapılırken Uzakdoğuda Çinde pek eski zamanlardan başlayarak ipek ve pamuktan kâğıt yapılıyor ve kitaplar bunlara yazılıyordu. Orta Çağ başlarında Türkistanda Semerkand şehrinde yapılan kâğıtlar her yerde çok beğenilirdi. Kâğıt yapma sanatı dokuzuncu asırda Araplar tarafından Akdeniz memleketlerine getirildi. Onuncu asırda Avrupa'ya girdi, on birinci asırda İtalyada kâğıtçılık önemli bir sanat oldu. Artık kitaplar için hep kâğıt kullanıldı.

**Yazma devri :**

Eski Yunan zamanında Atinada, eski Romada, İskenderiyede kitap dükkânları vardı. Bunlarda el yazması kitaplar

**Kâğıt Çinde icadedildi.** **Buralara Araplar tarafından getirildi.** **İlk kitaplar böyle basılıyordu.**

satılırdı. Büyük filosofların, tarihçilerin kitapları, şairlerin şiirleri el yazısı ile çoğaltılırdı. Orta çağlarda gerek Doğu memleketlerinde gerek Avrupada kitaplar 15 inci asra kadar hep elle yazılırdı. Doğuda **hattat** denilen yazıcılar vardı. Batıda ise manastırlarda yaşayan bir sınıf keşişlerin işleri bu idi. İslâm memleketlerinde bilgi çok ileri idi. Bağdat, Şam, Kurtuba (İspanyada; şimdiki adı Cordova) da kitap yazmakla geçinen pek çok adam vardı.

Kitaplar en iyi cins kâğıtlar üzerine güzel yazı ile yazılır, renkli, altın yaldızlı nakışlar ve resimlerle bezenirdi. Doğuda kamış kalem, Batıda kalın kaz tüyleri kullanılırdı. Çelik kalem uçları çıkıp yayılıncaya kadar, yani seksen yıl önceye kadar, yazı için hep kamış veya tüy kalem kullanılmıştır. Kitaplar en iyi cins derilerle ciltlenir ve ciltler pek nefis şekillerde bezenirdi. İstanbulda Türk ve İslâm Eserleri Müzesinde Şark yazma kitaplarının en güzel örnekleri vardır.

Yazma kitaplar büyük emekle uzun zamanda vücuda geldiği için çok pahalıydı. Herkes alamazdı. Zaten orta çağlarda okuma ve bilgi de herkesin harcı değildi. Halk okuma bilmezdi.

Eski Mısırda kâğıt : Papirus

**Basma devri :**

Avrupada **uyanış** devrinde, yani 14. asır ve hususiyle kitap basma sanatının doğduğu 15. asırda kitap yeni bir gelişmeye eriyor, el yazması kitaplar yerine basma kitaplar ortaya çıkıyordu. Hele ilk olarak 17. asırda görünen baskı makinalarının 18. ve 19. asırlardaki gelişmesi ile artık kitap ucuza elde edilen bir matah halini aldı. Her medeni insan için âdeta ekmek gibi lüzumlu bir unsur oldu.

Yirminci asırda kitap basma sanatının eriştiği terakkiyi kitapçı camekânlarını dolduran çeşit çeşit yayınlarda görüyoruz. Bu terakkide yeni makinaların ve yeni bulunan baskı usullerinin rolü pek büyük olmakla beraber, okuma yazma bilenlerin çoğalması ve okuma merakının gittikçe artması da az önemli değildir. Kitapçılığın en ileri, kitap baskısının en yüksek olduğu, güzel kitapların en çok yayıldığı yerler halkın yüzde yüz okuma bildiği Batı memleketleridir. Doğuda kitapçılık geri durumdadır, çünkü buralarda halkın en büyük kısmı medeniliğin ilk temeli olan okuma - yazma, nimetinden hâlâ mahrumdur.

A. B.

Bergamada : Perşömen

## *Doğru Adam*

**İspanya'nın Madrit şehrinde, adamın biri, bir gün bir arkadaşını uğurlamak için istasyona gider. Öteden beriden konuşurlarken bir ara arkadaşı :**

**— Tuh, der, yılbaşında çekilecek olan piyango için bilet almayı unuttum.**

**Adam arkadaşını teselli eder :**

**— Üzülme yahu, ben senin için alırım. Zaten ben de kendime bir bilet alacaktım, der.**

**— Öyleyse al parasını vereyim.**

**— Acelesi ne canım. Aldıktan sonra verirsin.**

**Nihayet tren hareket eder. Arkadaşı memleketine gider.**

**Aradan bir müddet geçtikten sonra iki arkadaş tekrar buluşurlar. Bileti alan arkadaş, dostunu selâmlıyarak biletinin 2 milyon peçeta (bizim paramızla 800.000 lira) kazandığını müjdeler. Arkadaşı hayretler içinde :**

**— Peki ama, kazanan biletin bana aldığın bilet olduğunu nereden biliyorsun? diye sorunca adam bileti uzatarak şu cevabı verir :**

**— Ondan kolay ne var? Biletleri satın aldığım zaman her birini ayrı zarflara koyarak üstlerine isimlerimizi yazdım.**

# KARAGÖZ OYNUYORUZ

## İnanmazsanız bir de siz hesaplayın!..

**Karagözcük** — Babacığım, biz bugun annemle «Boş Zamanları Değerlendirme Sergisi» ni gezdık.

**Karagöz** — Ne dedin, anlayamadım.

**Karagözcük** — «Boş Zamanları Değerlendirme Sergisi» ni gezdık, dedım.

**Karagöz** — Ayıp değıl ya, yine bır şey anlayamadım

**Karagözcük** — Bak anlatayım babacığım: insanın işinden gücünden artan boş zamanları olmaz mı?

**Karagöz** — Olur oğlum, hele köylerde...

**Karagözcük** — (Keserek) Hah, ağzını öpeyim. İşte biz de bu sergide Umurbey, Orhangazi, Yenıköy gibi Bursa köylerinin bazılarında boş zamanlarda yapılan halıları, kilimleri gördük.

**Karagöz** — Umurbey'i bilirim. Bu köy zeytinci'ikle geçinir. Zeytin işi de yılda en çok üç dört ay sürer. Diğer aylarda yapacak hemen hemen hiçbir iş yoktur.

**Karagözcük** — İşte babacığım, Yapı ve Kredi Bankası, orada bır şube açınca bakmış ki, köyün bütün geliri zeytine bağlı, bır alay da boş zamanları var. Hemen bir halıcılık kursu açmış, başına da Kenan Özbel adlı çalışkan bir hoca getirmiş, başlamış köy kızlarına halı dokumasını öğretmeye. Öğrenenlerin evlerine tezgâh dağıtmış. Bunun gıbi daha Orhangazi'de, Yeniköy'de, İznik'te de böyle kurslar açmış, şimdi bütün bu köylerde 200 tezgâhta harıl harıl halı ve kilim dokunuyormuş.

**Karagöz** — Aaa, buna çok sevindim. Çok hayırlı bir iş doğrusu.

**Karagözcük** — Bir de dokunan halı ve kilimleri görseydın, daha çok sevinirdin. Hepsi birbirinden guzel. Ayrıca sergide iki tezgâh da vardı. Kızlar bırında halı, birinde kilim dokuyorlardı.

**Karagöz** — Ayol bari ben de şuraya bir tezgâh kurayım da kilım dokumaya başlayayım, boş zamanlarımı değerlendireyim.

**Karagözcük** — Çok iyi edersin babacığım. Ben de boş zamanlarda sana yardım ederim. Annem de yardım eder. Sıkı çalışılırsa, bir kilim 15 günde dokunabiliyormuş. Düşün bir kere, küçücük bir kız çocuğu bir kilım için 100 lira el emeği alıyor. Her ev ayda 2 kilim dokusa, hiç yoktan 200 lira kazanacaklar. Az para mı bu?

**Karagöz** — Ne diyorsun, hiç az olur mu? Bır hesap edelim de görürsün: Türkıye'de 40 bin köy var değil mi? Her köyde 50 tezgâh çalışsa ve ayda 200 lıralık iş çıkarsalar, senede milletimizin geliri ne kadar artar şunu bir hesap et bakalım.

(Karagözcük kalemi kâğıdı alır ve hesap eder.)

**Karagözcük** — Aaaa.

**Karagöz** — Ne var, ne oluyor?

**Karagözcük** — Ama babacığım, bir yanlışlık olmasın. Acaba sıfırları mı fazla koydum?

— Arkası 48. sayfada —

Boş zamanlarını değerlendiren iki köylü kızımız sergide çalışırken.

# Gel, Pisi Pisi...

— Gel Boncuk, gel pisi pisi! ..

Mari elinde bir tabakla yeni evin etrafında dolaşıyordu.

— Boncuk, Boncuk, gel yemeğini ye!...

Uzun siyah tüylü kedi ise eşyaların arkasına saklanıyor, kendisini göstermekten kaçınıyordu

Boncuk yeni evdeki cilâ kokusunu sevmemişti. Yerler yeni silindiği için her tarafta bir sabun kokusu vardı. Bundan da hoşlanmıyordu. Üstelik eşyalar alışılmadık yerlerdeydi. Daha sepetini bile hazırlamamışlardı.

Mine onu çağıradursun, Boncuk, bahçe kapısına doğru yürümeye başladı. Bu yabancı ev o kadar tuhafına gitmişti ki, canı bir şey yemek istemiyordu. Eski evini çok özlüyordu. Sepeti ocağın yanıbaşında dururdu. Hele elma ağacı tırnaklarını bilemek için pek elverişliydi. Hayır, o buralarda yapamıyacaktı. Yine eski eve gitmekten başka çare yoktu.

Sokağa çıkınca koşmaya başladı. Arkasından Mine'nin seslenişini duyuyordu. Fakat hiç aldırmadı, koştu, koştu. Böylece birkaç gün yürüdü. Sadece arada bir yiyecek bulmak ve uyumak için yoldan ayrılıyordu. Nihayet gördüğü şeyleri tanımaya başladı. İşte çiftlik oradaydı. Çoban köpeği yine orada zincire bağlı duruyordu. Tamam... Şu karşı köşedeki balıkçı eski evinin biraz ötesine düşerdi. Zavallı balıkçı onu az mı kovalamıştı.

Oradaki otobüs durağını da tanıdı. Bu durakta hep Mine'nin yolunu beklerdi. Boncuk artık Mine'nin gelmiyeceğini biliyordu. Ama yine de durakta bir müddet bekledi. Bu ona eski mesut günleri hatırlatıyordu.

Otobüs yine her zamanki vaktında geldi. Okuldan dönen çocuklar indiler. Boncuk onlara doğru yürüdü. Sarı saçlı bir kız :

— Aaa, şuna bakın, dedi,

Mine'nin kedisi, merhaba Boncuk !...

Boncuk onun bacaklarına süründü. Başka bir kız da :

— İmkânı yok, dedi, Mine iki günlük yola taşındı.

— Ama ne kadar benziyor. Her halde başka kedi olacak.

Boncuk, Mine'yi bulamamıştı. Mırıltısı durdu. Sonra eve doğru yöneldi. Onun evi burasıydı. Sevinçle duvardan sıçrayıp bahçeye girdi.

Her zaman yaptığı gibi arka kapıya gitti. Kapının yanındaki pencereye çıkıp oturdu mu onu hemen içeri alırlardı. Yine öyle yaptı. Miyavladı, nafile Kimse kapıyı açmadı !...

Bunun üzerine açık bir pencereden içeri girdi. Bomboş ev ona büsbütün büyük görünüyordu. Musluklardan su akmıyor, ocakta ateş yanmıyordu. Allahın günü üstüne çıkıp uyku kestirdiği koltuğun yerinde yeller esiyordu.

Sonra mutfağa gitti. Orası da bomboştu. Yemek tabağı bile yerinde değildi. Halbuki mutfaktaki raflar her zaman dolu olurdu. Şimdi hiçbir şey yoktu.

Günlerce, haftalarca sokaklarda dolaştı, durmadan yürüdü. Sonra birden ailesine yakın olduğunu hissetmeye başladı.

Şimdi onlarla beraber olmak, ateşin yanında Mine'nin dizinin dibinde uyumak... Yorgunluktan da bitiyordu. Hemen bir pencereye çıkıp miyavladı. Kapıyı açmak için kimse gelmedi. Boncuk tekrar :

— Miyav, dedi, beni içeri alın !. .

Yine kimse gelmedi. Bunun üzerine o da açık bir pencereden içeri girdi. Daha evin içinde iki adım atmadan birden duraladı. Sırtını kamburlaştırdı, tüyleri diken diken oldu. Evet sepetini tanımıştı. Tanımıştı ama, orada bir başka kedi yatıyordu. Buna son derece üzüldü ve kızdı. O kediyi paralamak istiyordu.

Biraz dikkat edince, onun bir yavru kedi olduğunu gördü. Yavrucak her şeyden habersiz yanına gelmişti. Ama Boncuk onun çok küçük olduğunu görünce dövüşmekten vazgeçti.

Demek ki, Mine'ler evlerine başka bir kedi almışlardı. Artık kendisini istemiyorlardı.

Arka kapıdan dışarı çıktı. Niyeti büsbütün evden uzaklaşmaktı. Fakat nedense bunu yapamadı. Evin yanıbaşındaki ağaca tırmandı. Maksadı gitmeden önce son bir defa Mine'yi, onun anne ve babasını görmekti.

Biraz sonra ayak sesleri duyuldu. Bahçe kapısına bakınca Boncuk iyiden iyiye heyecanlandı. Mine anne ve babasıyle birlikte eve geliyordu. Boncuk hiç sesini çıkarmadı, pencereden Mine'nin annesinin ateş yakışını, tencereyi ocağa koyuşunu, Mine'nin evin içine her zamanki gibi giriş çıkışını seyretti Boncuk'un artık tahammülü kalmamıştı. Hemen aşağı inip miyavlamağa başladı. Mine onun sesini tanımıştı. Sevinçle dışarı fırladı. Boncuk :

— Miyav, miyav, dedi

Mine sevinçle :

— Boncuk gelmiş, diye bağırdı, Boncuğum benim ! Anne bak Boncuk gelmiş. Ah Boncuk, seni nerelerde aramadık. Küçük kediyi babam getirdi. Ama yüz kedi olsa senin yerini tutmaz. Ben seni seviyorum.

Boncuk sevinçle Mine'ye sürtünüyor, ellerini yalıyordu.

Sonra beraber içeri girdiler. Boncuk mutfaktaki tabağın küçük kediye ait olduğunu anlamıştı. Bu yüzden ona hiç yaklaşmadı. Mine kendisine ayrı bir tabak getirdi. Yavru kedi ile beraber yanyana karnını doyurdu.

Nihayet sevdiklerinin yanına gelmişti. Burada yine eskisi gibi mesut günler geçirecekti.

## Güz

Şarkılar susmuş dolmuş bahçeye hüzün,
Açmamış henüz saksıda çiçek.
Yorgun sarkmış saçaklardan gün;
Kirlenmiş mavisi gökyüzünün.
Yaz bitmiş, meyvalar dökülmüş dallardan;
Deniz durgun, sisler içinde yokuş.
Bilmem şimdi hangi bahçelerdedir
Sabahı penceremize getiren kuş.

*Şükrü Enis REGÜ*

# Resimdeki At

HATSU bir attı. Daha doğrusu bir at resmiydi. Bir Japon evinin kâğıt kapısına çizilmişti. Hatsu'nun önemli bir özelliği vardı. Onu memleketinin büyük ressamı çizmişti. Yani çok güzel bir resimdi. Bu yüzden onu gören herkes: «Hatsu canlı bir ata benziyor» derdi. Hattâ yaşlı bir kadın atın kendisine goz kırptığını ileri sürmüş, bir çocuk da bacağına konan sineği kovmak için hayvanın kuyruğunu salladığını söylemişti.

Hatsu bütün söylenenleri dinler, fakat hiç cevap vermezdi. O, daima ayın on dördünü beklerdi. Çünkü ayın on dördü onun için çok önemli bir zamandı.

Nihayet yine bir gece ay gök yüzünde bir tabak gibi yuvarlak göründü. Oda o kadar aydınlıktı ki, Hatsu her şeyi olduğu gibi görebiliyordu. Bu bakımdan hiçbir güçlüğe uğramadan Hatsu bir adım atarak kapıdan dışarı çıktı. Kendisi bir kâğıt kadar ince olduğu için penceredeki küçük çatlaktan kolayca dışarı çıkabiliyordu.

Dışarıya çıkınca zevkle havayı kokladı. Burnuna çarpan kokunun atların çok sevdiği bir yiyecekten geldiğini anlamıştı. O zaman birdenbire acıktığını farketti. Bunun üzerine bir tüy hafifliği ile dört nala ilerlemiye başladı. Bir müddet koştuktan sonra büyük bir bahçeye geldi.

Bu bahçe, Hatsu'nun göz kırptığını gören kadının bahçesiydi. Zavallı Hatsu bunu nereden bilsin. O sadece kokunun arkasından gelmişti. Bahçeye girince kokunun havuç yapraklarından geldiğini anladı. Doyuncaya kadar yedi. Bir ara ayak sesleri duydu. Dort nala bahçeden uzaklaştı. Penceredeki çatlaktan içeri girerek kâğıt kapaktaki yerine geçti.

Ertesi sabah erkenden ihtiyar kadın Hatsu'nun evine geldi. Hatsu kadının sesini duyunca olanları anladı. Kadın Hatsu'yu çizen ressamla konuşuyordu. Doğrusu bu konuşma resimdeki atı pek korkuttu. Ressam:

— Benim yağız atımı bahçenizde mi gördunüz? diye soruyordu.

— Ay ışığı çok parlaktı. Gördüğüm at sizinkine pek benziyordu. Üstelık bu tarafa doğru kaçtı. Bu tarafta da sizden başka kimsenin atı yoktur.

— Ama benim atım sadece resimden ibarettır.

— Olabilir. Fakat ben gördüğüm atın sizinki olduğuna eminim. Zaten bir gün size bu hayvanın bana göz kırptığını söylemiştim.

— Peki sayın bayan. Buyurun içeriye, size resmi göstereyim. Hatsu hâlâ benim çizdiğim yerde duruyor.

Birlikte içeri girdiler.

Hatsu hiç kıpırdamadan duruyordu. Ressam, kadına atın her zamanki yerinde durduğunu gosterdi. En sonunda ihtiyar kadın ressamın sözüne inanmış göründü ve evine döndü.

Şimdi bakın, eğer Hatsu'nun aklı başında olsaydı, yaşadığı güzel macerayı tadında bırakırdı. Bu sayede rahat rahat kâğıt kapıda durabilirdi. Fakat Hatsu öyle yapmadı. Aradan bir ay daha geçti. Yine bir gece ayı pırıl pırıl havada görünce yediği yemyeşil havuç yapraklarını düşündü. Sonra anî bir kararla kâğıt kapıdan dışarı çıktı, penceredeki çatlaktan geçerek bahçenin yolunu tuttu

Havuçlar da pek lezzetliydi doğrusu. Fakat daha birkaç lokma yemişti ki, ayak sesleri duydu ve rüzgâr gibi koşarak evine geldi. Ne yazık ki, heyecandan büyuk bir hata işlemişti. Çünkü havuç yapraklarının bir kısmı hâlâ ağzındaydı

Penceredeki çatlağa gelince içeri giremedi. Kendisi bir kâğıt gibi inceydi ama, havuçlar geçmiyordu. Bunun üzerine yaprakların bir kısmını bırak-

tı. Yine de ağzında yeşil yaprakların parçalar kalmıştı. Nihayet pencereden geçip kapıdaki yerini aldı. Şimdi artık burada durup işin sonucunu beklemekten başka yapacak bir şey yoktu. Ya ihtiyar kadın yine gelirse. Hatsu'nun korktuğu başına geldi. İhtiyar kadın ertesi sabah erkenden çıkageldi.

Tahmin edeceğiniz gibi kadın pencerenın önünde havuç yapraklarını bulmuştu. Bir çocuk da Hatsu'nun ağzında kalmış yaprak parçasını gösterdi. Çaresiz, ressam hırsızlığı yapanın kendi atı olduğuna inanmak zorunda kaldı.

Hatsu bütün konuşulanları dinliyor, fakat cevap veremiyordu. Elinden gelse havuçları yemenin fena bir şey olduğunu bilmediğini söylemek isterdi. İhtiyar kadın :

— Birşeyler yapmalısınız, diye bağırıyordu, atınız bahçemi mahvedecek.

Küçük çocuk :

— Neden onu bağlamıyorsunuz ? dedi.

Ressam :

— Haklısın, diye cevap verdi. Başka yapacak şey yok galiba ?

Bunun üzerine ressam fırçalarını ve boyasını alıp geldi. Hatsu'nun boynuna bir ip çizdi. Sonra bir kazık resmi yaparak ipi kazığa tutturdu. Bir taraftan çizerken, bir taraftan da :

— Affedersin Hatsu, dıyordu, ama böylesi daha iyi. Bir daha başıboş gezemezsin.

O günden sonra resimdeki at bir daha olduğu yerden ayrılamadı.

O. Ş. Y.

* * * * * * * * * * * * * *

**Yapı ve Kredi Bankası**

müşterilerinin çocukları

**DOĞAN KARDEŞ'e**

**YARI FİATLA**

**(Yılda 12 lira yerine 6 lira)**

abone yazılabilirler.

8. sayfadaki yazımızı okuyunuz.

* * * * * * * * * * * * * *

# TABİATTA NELER OLUYOR?

## TUHAF BIR ALIŞ VERİŞ

Amerika'da yaşayan bir cins fare tuhaf bir alış veriş yapar. Madenî eşyaya bayılan bu hayvan, yuvasına yakın evlerden anahtar vesaire aşırır, aldığı şeylerin yerine de mutlaka başka bir şey bırakır.

## ELEKTRIKLİ BALIKLAR

Hint Okyanusunda yaşayan bir çeşit kalkan balığı elektriklidir. Bu balıkların yavruları bile kendilerinden çok daha buyuk balıkları kuvvetli bir elektrikle çarpıp uzaklaştırırlar.

## KİM KAZANACAK ?

Zamanımızda aslan ve kaplanlar birbirleriyle dövuşmemeyi tercih ediyorlar. Ama eskiden dövüşürlerdi. Zaten bugün ayrı ayrı kıtalarda yaşarlar. Kaplan Asya'da, aslan Afrika'da yaşar. Ama dövüşecek olsalar Hindistan kaplanının kazanma şansı daha fazladır.

# Hayvanları Koruma Derneğine Üye Olunuz!..

Sevgili kardeşler,

Bu sayımızdan itibaren «Hayvanları Koruma Derneği» ile sıkı bir işbirliği yapmaya başlıyoruz.

Merkezi Ankara'da bulunan bu Dernek, memleketimize hayvan sevgisini yaymak için kurulmuştur. Sevgi iyi insan ve iyi vatandaş olmanın baş şartıdır. Hayvanları sevmek, sevmeyi öğrenmenin en hoş yoludur.

Etrafımıza alıcı gözüyle bir bakarsak, memleketimizde iyi bakımlı hayvanların ne kadar az olduğunu derhal görürüz. Cılız, yaralı, bereli, kaburga kemikleri fırlamış, bodur kalmış hayvanların verimini ve iş gücü de tabiatiyle pek düşüktür. Hayvanları hor kullandığımız gibi, yine bir canlı olan ağaçları da sevmesini bilmiyoruz. Ormanları yakıyoruz. Yurdumuz çoraklaşıyor.

Görüyorsunuz ki, sevgili kardeşlerim, vatan sevgisinin de başı, sevmesini bilmektir. Her şey gibi sevmek kabiliyeti de idmanla artar. İdmanla iyi piyano çalarız. İdmanla bisiklete iyi bineriz. Bir yabancı dili idmanla iyi konuşabiliriz. İdmanla iyi yazı yazabiliriz. İşte, içimizdeki sevmek gücünün artması için de idman yapmalıyız. Hayvanları sevmesini öğrenmeliyiz. Ağaçları, çiçekleri sevmesini öğrenmeliyiz. Kitaplarımızı, eşyalarımızı sevmesini öğrenmeliyiz. Büyüklerimizi, kardeşlerimizi sevmesini öğrenmeliyiz. Kısaca, ne kadar çok kuvvetli sevebilirsek, o kadar da iyi vatandaş, iyi insan olabileceğimizi daima hatırlamalıyız.

Hayvanlara acımak, onlara yardım etmek, onlara iyi bakmak, onlara eziyet edenleri önlemek yoluyla içimizdeki âcizlere acımak, yardım etmek gibi iyilik duygularını da beslemiş oluruz.

**İşte, sevgili kardeşler, Ankaradaki Hayvanları Koruma Derneğinin Gençlik Koluna üye olunuz. Bunun için hiçbir para ödemiyeceksiniz. Bu Dernek, Doğan Kardeş Dergisi yoliyle size hayvan sevgisinin en güzel örneklerini gösterecek, başka memleket çocuklarının yaptıklarından haberler verecek, kendini sevdirmiş, âciz hayvanlara iyilik yapmış kardeşlerin fotoğraflarını, adlarını Doğan Kardeş'de yayınlıyarak birbirlerini tanımalarını kolaylaştıracak, hayvan sevgisi için açılacak yazı yarışmalarında mükâfat kazanan yazılar Doğan Kardeş sahifelerinde basılacak.**

**Hayvanları Koruma Derneği'nin adresini bildiriyoruz : Adakale sokak No. 20 Yenişehir - Ankara. Bu adrese bir mektupla fotoğrafınızı ve adresinizi gönderiniz. Onlar da size derhal üyelik kartınızı yollarlar.**

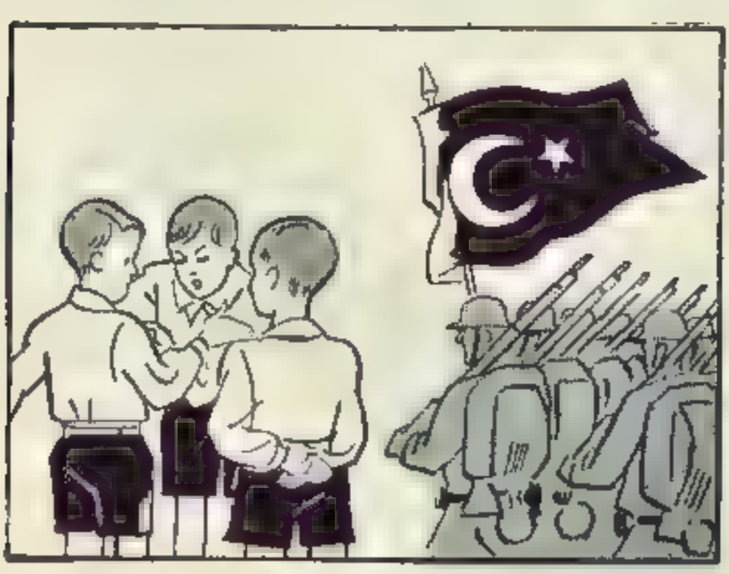

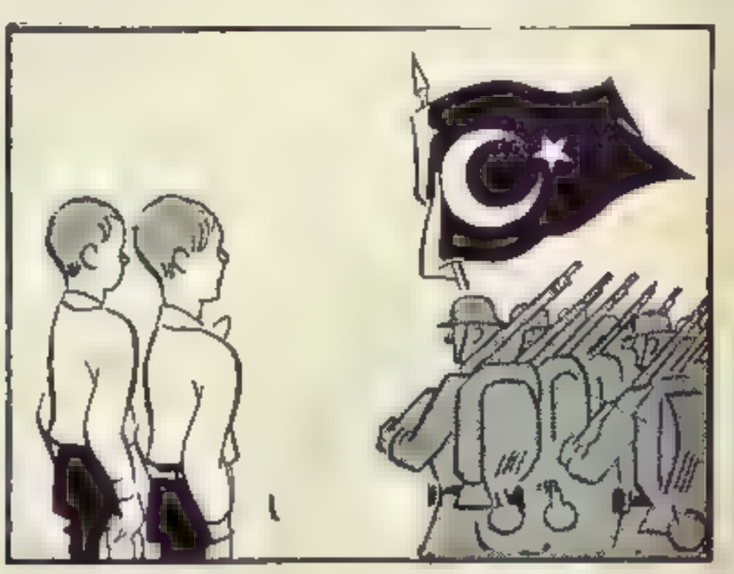

## O DA HASAN BU DA HASAN

Bu Hasan, o kadar dalgın ve görgüsüzdür ki, sancak geçerken arkadaşlariyle gevezeliğe devam eder. Ne ayıp !... Ne ayıp !...

Önde sancak, asker geçerken, bu Hasan ise derhal saygı duruşunu alır ve bayrağı selâmlar.

# Küçük Hırsız

O gün hava oldukça sıcaktı. Bu yüzden Nermin hanım dikiş işini bahçede yapmaya karar verdi. Ağacın altı gölgelikti, hem de evden daha serindi.

İşe başladıktan biraz sonra kapının zili çalınca Nermin hanım makası, yüksüğü ve iğneleri olduğu gibi bırakıp kapıya koştu. Gelen ekmekçiydi. Ekmeği aldıktan sonra yine bahçeye çıktı. Dikişe başlamak üzere elini masaya uzatınca yüksüğünün yerinde olmadığını gördü. Yüksüğün yerinde küçük beyaz bir taş vardı.

— Allah Allah, dedi, bu taş da nereden çıktı ? Yüksuk bıraz önce buradaydı. Yoksa yere mi düştü ?

Masanın altını, dikiş kutusunu aradı, ama yüksüğü bulamadı.

O sırada kızı Nevin geldi. Annesi olup bitenleri ona anlatınca Nevin :

— Biri almış olacak, dedi, çünkü geçen gün burada bıraktığım yirmi beş kuruş da aynı şekilde kayboldu. Parayı bıraktığım yerde ben de paslı bir çivi parçası buldum.

Akşama babası eve gelince Nevin iki günden beri olan hırsızlık olaylarını ona anlattı. Bunun üzerine babası :

— Geçen gün, dedi, benim de bir küçük anahtarım çalındı. Ama ben bu hırsızı çok iyi tanıyorum.

Anne kız bunu duyunca :

— Tanıyor musun ? diye bağrıştılar. Ne olursun bize de söyle.

— Olur, hırsızın yerini size göstereyim. Belki kendisini de bulabiliriz. Yalnız sessiz olmanız lâzım. Benimle beraber gelin.

Birlikte bahçede yürümeye başladılar. Biraz yürüdükten sonra babası Nevin'i yanına çağırarak duvarın dibinde bir yeri gösterdi. Doğrusu anne ile kızın buna canı sıkılmıştı. Çünkü burada bir yığın çalı çırpı vardı. Aynı anda küçük bir baş göründü. Korku ile kendilerine baktı, sonra kayboldu.

— Aaa, dedi Nevin, bu bir fare imiş.

Babası da :

— Yuvanın içine baksanıza, dedi :

Anne kız biraz daha yakından bakınca farenin yuvasında birçok madenî eşya

# Sel Felâketi Karşısında ORMANLAR

GEÇEN eylûlün ortalarında Ankara'nın Bentdere semti mahalleleri ile Hatip Çayı etrafındaki köyler su baskınına uğradı. Birdenbire, bardaktan boşanırcasına değil, sanki kovalarla dökülüyormuş gibi başlayıp saatlerce devam eden yağmurlar çayları ve dereleri kabartmış, yataklarını aşan sular coşarak korkunç bir uğultu ve müthiş bir hızla geçtikleri yerlerde karşılarına çıkan canlı, cansız her şeyi yıkıp devirmiş, boğup öldürmüş, sürükleyip götürmüştür. Evler yıkılmış, ambarlar çökmüş, ağaçlar devrilmiş, tarlalar, bahçeler harap, hayvanlar telef olmuş ve yüzlerce insan ölmüştür.

Bütün Ankara'yı dehşet içinde bırakan yağmurlar nihayet durup da sular durulunca işte ortaya çıkan yürekler acısı manzara: çamurlu suların kapladığı zemin üzerinde mesken, eşya döküntüleri, köklerinden çıkmış ağaçlar, hayvan ve bazan da insan cesetleri.

Mahvolan mahsul ile telef olan hayvanların, kaybolan mal ile yıkılan meskenlerin sahipleri pek ağır zararlara uğradı. Fakat asıl en büyük kaybımız suların amansız azgınlığına kurban giden yüzlerce vatandaşımızdır.

Su baskını bizim memlekette zelzeleden sonra en büyük âfettir ve hemen her yıl yurdun bir tarafında halkımız bu felâketten ağır zararlara uğrar. Nasıl zelzele karşısında yapacak bir şey yoksa, su baskını karşısında da insanlar için, mümkünse, kaçıp kurtulmaktan başka yapacak bir şey yoktur. Fakat su baskını başladıktan sonra yapılacak bir şey yoksa da, bunun başlamasını önlemek, yani hiç olmamasını sağlamak büsbütün imkânsız değildir. Uğradığımız su baskını felâketleri, çok defa, bizim kendi gafletimizin neticeleridir. Coşan sular etrafı yıkıp döktükçe, onu gökten gelmiş bir belâ sanıyor, feryat ediyoruz. Kendimizin kendi elimizle ormanları nasıl tahrip ettiğimizi, nasıl ateşleyip yaktığımızı hiç düşünmüyoruz. Her yıl yurdun dört bucağında binlerce metre karelik orman yakılıp kül ediliyor. Ne için? Sadece biraz toprak kazanıp tarla yapmak için. «Peki ama, orman yakmakla su baskınının münasebeti ne?» demezsiniz, elbette. Pek iyi bilirsiniz ki, orman kalkınca yağmurların nizamı bozulur. Ormanlık yerlerde yağmurlar yağış mevsiminde muntazam yağarlar. Orman ağaçları suların sel gibi akıp gitmesine engel olur. Toprak tabakasını da korur. Orman olmayan yerlerde yağmurlar intizamlarını kaybederler. Vakitsiz büyük sağnaklar halinde yağan yağmurların suları sel olup akar ve alttaki toprak tabakasını da alıp götürür, yer topraksız çıplak kaya halinde kalır.

İşte bizim her sene su baskınları yüzünden uğradığımız zararların asıl sebeplerini kendi gafletimizde, hatamızda, hattâ kabahatimizde aramalıyız. Ormanları tahrip ediyoruz, yakıyoruz. Yaptıklarımızın cezasını günün birinde su baskınları şeklinde çekiyoruz.

Ağaç sevgisi ve orman bakımı medeniliğin başlıca alâmetlerinden sayılır. Bir uçakla Avrupa memleketleri üzerinde dolaşırsanız tarlaların, kırların koru ve ormanların âdeta yere serilmiş muazzam bir halı gibi zemine güzellik verdiğini görürsünüz. Ne yazık ki, bizim memleket de dahil olduğu halde, Doğu ülkelerinde manzara hiç de gönüle ferah verecek şekilde değildir. Uçak yolcuları Doğu ile Batıyı yalnız şehirleri ve otelleri ile değil, kırları ve ormanları ile de kolayca ayırt ederler. Ormanlarımızı korumak, bir memleket hizmeti, bir vatan borcudur.

---

gördüler. Bir anahtar, bir çengelli iğne ve nihayet Nermin hanımın yüzüğü, Nevin'in yirmi beş kuruşu hep oradaydı.

— Demek bizim hırsız buymuş, dedi Nevin.

Babası biraz izahat verdi:

— Bu bir tip faredir. Başlıca özelliği madenî eşyaları almasıdır. Fakat bu hayvan çaldığı şeyin yerine mutlaka başka bir şey bırakır.

— Desenize tüccar fare. Peki şimdi ne yapacağız.

Nevin'in babası yuvaya yaklaşarak anahtarı, parayı ve yüksüğü aldı. Çengelli iğneyi yerinde bıraktı. Yanına da iki tane çivi koydu.

— İşte, dedi, biz de bay fare ile değiş tokuş yapmış olduk.

# DENİZİN ŞAHLANDIĞI MEMLEKET

HİKÂYEMİZ şöyle başlıyor:

— İmdat anneciğim, imdat batıyorum!...

— Ne oldu yavrum?

— Koşun burası çamurmuş!...

Anne, baba çocuğun bulunduğu tarafa doğru koşuyorlar. Küçük, sahile doğru yürümek istemişti. Fakat birden ayağı çamura gömülmeye başladı. Annesiyle babası onu çekip çıkardılar. Annesinin korkudan benzi uçmuştu.

— Ya çocuk yalnız olsaydı, diyordu.

Babası bu söz üzerine düşünceli düşünceli ilâve etti:

— İmkânı yok kurtulamazdı.

Bu aile Fundy'ye gezmeye gelmişti. Fundy, Kanada'nın doğu sahilindedir. Fundy körfezi Atlas Okyanusunun bir kolu olarak karaya doğru girmiştir. İşte bu körfezin Nova Scotia yarım adasına doğru girdiği bölgenin çok büyük bir özelliği vardır. Burası dünyanın en şiddetli med ve cezirine sahne olur. Deniz o kadar fazla çekilir ki, çok zaman buradaki gemiciler karaya oturmak tehlikesiyle karşı karşıya kalırlar.

1606 yılında çok tanınmış bir seyyahın gemisi denizin şiddetli çekilmesi yüzünden kayalıklarda parçalanmıştı.

Yine bu bölgede dolaşan rivayetlere göre Grand Manan adasında yaşayan bir aile, geçen yüzyılda gemileri parçalanan yüz elli kişiyi kurtarmıştır.

Fundy körfezinde seyahat etmek gemiler için bugün de çok tehlikelidir. Ancak gemilerın geçeceği yol artık iyice bellidir. Hiçbir kaptan bu belli yoldan ayrılmaz.

Fundy körfezinin suları günde iki defa yükselir, iki defa alçalır. Bunun için bu bölgede yaşayan insanların hayatı yabancılara çok tuhaf görünür. Çünkü bir bakarsınız karada, yolun hemen kenarında bir gemi duruyor. Demir zincirinin kumlarda uzayıp gittiğini görürsünüz. Etrafında sudan eser yoktur. Halbuki yerliler için bu pek tabii bir olaydır, birkaç saat sonra sular tekrar yükselecek ve gemi yeniden yüzmeye başlayacaktır.

İşte, aynı yerde altı saat ara ile çekilmiş iki resim.. Üsttekinde karada bir iskele ve karaya oturmuş bir sandal görünüyor. Altaki resim, sular yükseldikten sonra çekilmiştir. İskeledeki sandal da yüzüyor.

Fundy bölgesinde yaşayanlar denizden faydalanmanın kolayını bulmuşlardır. Sahile yapılan dalyanlar deniz kabardığı zaman balıkla dolar; deniz çekildiği zaman bu balıklar ağa yakalanıp kalırlar.

Bazı yerlerde ise ahali denizden faydalanmak için daha kolay usullere başvurur. Deniz çekildiği zaman sahillerde çitle çevrili yerler görürsünüz. Buralar su yükselince sayısız deniz canlılariyle dolar. Sular

gidince çitin sık aralıklarından çıkamayan balıklar çamurların üstünde kalakalır. Artık onları kolayca toplamak işten bile değildir.

Atlas Okyanusunun bu bölge ahalisine yaptığı iyilik yalnız bundan ibaret de değildir. Asıl iyiliği bunların yanında hiç kalır. Bu bölgede deniz her yükselişinde sahile mücevherler atar. Bu taşlar en eski Dinozorlar devrindeki tabiî olaylar sonunda meydana gelmiştir. Kışın şiddetli dalgalar sarp Fundy yamaçlarındaki kıymetli taşları sökerek sahile atar. Bunları toplayanlar her bahar sahillere hücum ederek amethyst, agate ve renkli kuarts billûrlarını toplarlar. Bu bakımdan buralarda kuyumculuk da ileridir.

İşte yazımızın başında bahsi geçen aile burada anlattığımız bütün olayları birbir görür. Denizin devamlı çekilip yükselmesi, bütün bu bölgenin sahillerini son derece ilgi çekici bir şekilde süslemiş bulunmaktadır.

Fundy körfezine giden seyyahlar oradan ayrılmadan önce son bir defa denizin yükselişini görmek isterler. Çünkü

**Olur şey mi bu? Karada bir gemi, demir zinciri de yerde sürünüyor.. Bu Fundy'de alışılmış bir manzaradır. Deniz yükselince, gemi yüzmeye başlıyacaktır.**

deniz yükselirken bir ekspres treni gibi gürültü çıkarır. Bu sesi duyan herkes:

— İşte geliyor, diye açıklara bakar.

Gerçekten yüzlerce metre öteden bembeyaz bir şerit halinde denizin köpüre köpüre yaklaştığı görülür. Uzaktayken hızı azmış gibi gelir insana. Fakat yaklaştıkça gürültüsünün ve hızının şiddeti insana ürperti vermeye başlar ve deniz taşıdığı hazinelerle beraber yatağını doldurur.

**O. Y.**

# Yardım Sever misiniz?

Aşağıdaki sorulara **Evet** veya **Hayır** diye cevap verin. Cevaplarınızda samimî olmanız şattır. Sonra evetleri toplayarak aşağıdaki sonuca bakınız:

**1 — Kardeşinizin problemini çözemediğini görünce ona yardım eder misiniz**

**2 — Anneniz söylemeden sofra örtüsünü yayar mısınız?**

**3 — Evde herkes verilen işi yapar diye size güveniyor mu?**

**4 — Anneniz iş görürken ona yardım etmeyi teklif eder misiniz?**

**5 — İhtiyar bir akrabaya arkadaşlık etmek için oyundan vazgeçer misiniz?**

**6 — Arkadaşlarınızın istediği cetvel, silgi gibi şeyleri seve seve verir misiniz?**

**7 — Komşunuz eli dolu çarşıdan geliyor. Ona yardım etmeyi düşünür müsünüz?**

**8 — Anneniz bir iş için sizi çağırınca oyunu bırakıp koşar mısınız?**

**9 — Ders notlarınızı hasta olup okula gelemeyen bir arkadaşınıza verir misiniz?**

**10 — Kitaplarınızı ödünç verir misiniz?**

C e v a p l a r :

9 — 10 EVET, sizden daha iyi yardımsever olamaz.

6 — 9 EVET, yardımsever bir çocuksunuz.

5 EVET, yardımseverlik sizin başlıca özelliğiniz değil.

4 EVET, olmaz, gayret sarfetmelisiniz.

3 ve daha az: çok bencilsiniz. Gayret sarfedin bakalım.

Not: 10 numaralı sual için ihmalkâr ve temiz olmayan kimselere karşı HAYIR demek hakkınızdır.

# Tavuk mu? Yumurta mı?

BİLMEM bizim Durmasor Abdi'yi tanır mısınız? Hiç ummam. Nereden tanıyacaksınız? Daha on yaşında bir çocuk. Fakat pek canlı, pek hareketli. Fırıl fırıl dönen, şeytan bakışlı, boncuk gibi iki siyah göz. Gülümsüyor mu; yoksa alay mı ediyor, belli olmayan bir yüz ifadesi. Sım - sıyah saçlı büyükçe bir baş, esmer şirin bir çehre. Vücudu bodurca ama biçimli ve kıvrak. Konuşkan, neşeli. Aklı her an bir oyun, bir şaka, bir muzıplık icadı ile meşgul.

İşte Durmasor budur.

Gazete okurken uyuya - kalan büyük ninesinin gözlük camlarına ince kâğıtlar yapıştırır, kadıncağız uyanınca birden bire şaşkınlığa uğrar.

Aileyi ziyarete gelen emekli büyük amcasını kapıdan üzgün bir yüzle :

— Amcacığım, sana acı bir şey söyliyeceğim, diye karşılar.

İhtiyar amca telâşla sorar :

— Ne? .

— Kırmızı biber!...

Yaşlı teyzesine çay ikram ederken verdiği şekerlerden biri bir mermer parçasıdır. Kadıncağız eriteceğim diye kaşığını döndürür durur.

Bunlar gibi daha birçok şakalar, muziplikler. Fakat hiçbiri zararlı değildir, çirkin ve terbiye dışı da değildir.

Dost ve tanıdıklarımız arasında Durmasor, hemen her gün sık sık adı anılan belli başlı bir şahsiyettir. Bunun içindir ki, biz onu artık herkes tanır sanıyoruz. Söze başlarken «Bizim Durmasor'u tanır mısınız?» deyişim de işte onun bu halinden dolayıdır.

Şunu da söyliyeyim ki, Durmasor soyadı değildir, sadece bizim Abdi'ye taktığımız bir ekleme addır. Her çocuk sorar, her şeyi sorar. Bu tabiî bir haldir, ama bizim Abdi'nin daha üç yaşından başlayan bitmez tükenmez soruları hepimizi o kadar bıktırmıştır ki, nihayet kendisine bu ekleme adı taktık ve buna çok kızıp sinirlendiği için de yeni ad çar - çabuk tuttu, nihayet kendisi de alışıp onu benimsedi. Durmasor düşünülerek bulunmuş bir ad değildir. Onun da kendisine göre bir tarihçiği vardır. Komşularımızdan birinin kızı lisede okur, kimyaya çok meraklıdır, evde ufak - tefek tecrübeler yapar. Bir gün bizim Abdi'nin yanında mavi bir kâğıt parçasını bir suya batırmış, kâğıt kırmızı olmuş. Bu tecrübe Abdi'nin pek hoşuna gitmiş. Kâğıdın ismini de öğrenmiş. Eve gelince Abdi ablasına çalımla sorar :

— Söyle bakalım, abla : Tornosor nedir?

Ablası kıcasa :

— Bilmiyorum, der

— Bilmezsin tabii, bayağı bir lâf değil ki... Kimya terimi, bu!...

Ablası başlar gülmeye :

— Aman Abdi, o senin dediğin «tornosor» değil, turnsol dur. Sen yanlış öğrenmişsin, der, sonra yine gülerek ilâve eder :

— Ama zararı yok, bu söylediğini biraz değiştirir de Dur-

## Doğan Kardeş'in bir yeniliği

### Okullararası Şampiyonluk Maçları

*Yalnız futbol şampiyonluk maçları olmaz ya... Bu yıl Doğan Kardeş, İstanbul okulları arasında bir «Yazı ve Resim Şampiyonluk Maçları» hazırlıyor. İstanbul'daki okulların yazı ve resim şampiyonları belli olduktan sonra evvelâ bunların resimlerini Doğan Kardeş'de basacağız ve onlara birer hediye dağıtacağız.*

*Sonra onları bir salonda toplayacağız ve kendilerine verilecek bir konuyu en iyi yazan, resmeden on şampiyona da ayrıca hediyeler dağıtacağız. Gelecek sayılarda bu maçlar hakkında daha çok tafsilât bulacaksınız. Hazırlanınız ve bekleyiniz.*

**masor** şekline sokarsak sana pek uygun bir ad olur; sabahtan akşama kadar mânalı mânasız sualler sorduğun için.

Abdi kelimeyi yanlış öğrenmiş olmanın mahcupluğuna katılan bu alaya çok kızmış. Ama o günden sonra ilkin bizim evde, sonra komşu ve dostlar arasında Abdi'nin adı Durmasor oldu, kaldı.

Durmasor, geçenlerde, okuldan yeni bir mesele ile geldi ve evdekileri imtihana çekti:

— Haydi bilin bakalım: tavuk mu yumurtadan çıkar Yumurta mı tavuktan?

Hep güldük:

— Aman Abdi, dedik, bu da mesele mi? elbette yumurta tavuktan çıkar. Bunda bilinmiyecek ne var ki?

Abdi şimdi küçük bir ukalâ olmuştu. Ciddî bir tavırla nutuk çekti:

— Bunda bilinmiyecek ne mi var? Ona sizin aklınız ermez. Dünyanın en büyük bilginleri bu mesele üzerinde yüzlerce yıl düşünmüşler. Sizin bundan haberiniz var mı? Tavuğun yumurtadan çıktığını bakkalın çırağı da bilir. Peki ama, tavuk nereden çıkar

— O da yumurtadan çıkar, a canım. Bu da sorulacak şey mi?

Abdinin ciddiyeti bir kat daha artmıştı, sordu:

— Yumurta tavuktan, tavuk yumurtadan çıkar ama ilk olarak hangisi hangisinden çıkmıştır?

Gene gülüştük. Kendisine şöyle takıldık:

— Durmasor, sen işi hayli ilerletmişsin. Artık gündelik bilgi ile kalmıyorsun, her şeyin aslını esasını öğrenmek istiyorsun. Tebrik ederiz. Ama dur bakalım, henüz on yaşındasın. İlk okulu bitirmene daha bir yıl lâzım. Sonra lise için altı yıl daha ister, sonra da üniversite var. İşte ancak ondan sonra böyle derin bahislere girebilirsin. Şimdiden aceleye lüzum yok.

Hayli öfkelendi, hepimize:

— Cahiller, hiçbir şeyin esasını bilmezsiniz. Hep kulaktan dolma lâflar edersiniz, diye çıkıştı.

Ne yazık ki kendisi de tavuk ve yumurta meselesinin esasını ve ilkini söyleyemiyordu.

Ertesi sabah Durmuş efendi uğramıştı. Durmuş efendi ara sıra bize yağ, yumurta getiren bir köylüdür. Pek babacan, pek hoş bir adamdır. Yeri gelince öyle hazır cevaplık eder, öyle tuhaf sözler söyler ki, hepimizi şaşırtır. Onunla şakalaşmak bizim için ayrıca bir zevktir.

**(Sonu 48. sayfada)**

## YOLCU İLE AYI

**İki ahbap adam vardı,**
**Yolculuğa çıkmışlardı.**
**Giderlerken önlerine**
**Ayı çıktı birdenbire.**
**İki arkadaş çok korktu,**
**Saklanacak bir yer yoktu.**
**Biri ağaca tırmandı,**
**Öbürü yere uzandı.**
**Attı adamda bet beniz,**
**Kaldı öyle hareketsiz.**
**Derken ayı geldi durdu,**
**Hafifçe bir fiske vurdu.**
**Sonra eğildi yokladı,**
**Her tarafını kokladı.**
**Muayene etti etti,**
**Öldüğünü sandı, gitti.**

**İndi ağaçtan öteki:**
**— Merak ettim yahu, dedi,**
**Ayı, yavaş yavaş sana,**
**Ne söyledi? Anlatsana?**
**— Demek merak ettin bunu,**
**Dedi kulağıma şunu:**
**Seni tehlikeli anda,**
**Bırakanla yoldaş olma...**

**Hasan Lâtif SARIYÜCE**

*— Ağzında yiyecek varken konuşma diye sana kaç defa söyledim!*

*— Bizim yaramaz çocuk yatağında kibritle oynamış.*

## ARKADAŞLARINIZI ŞAŞIRTIN

Parmağınızın üzerine bir karton parçası koyun. Sonra onun da üstüne bir madenî para koyun. Karta hızlı bir fiske vurunca kartın uçtuğunu, fakat paranın parmağınızda durduğunu göreceksiniz.

★

## TEKERLEK YARIŞI

**Bu oyunu oynayabilmek için en çok 26 çocuk lâzımdır. Oyuncular içlerinden birini kaptan seçip beşer kişilik takımlara ayrılırlar ve ortaya büyük bir taş koyup yarı çapı 6 metre uzunluğunda bir yuvarlak çizerler. Yüzleri yuvarlağın dışına doğru sıralanırlar. Kaptan düdük çalınca her takımın birinci oyuncusu sağa doğru koşar. Yerine gelince, onun yerini alan ikinci oyuncunun eline vurup sıranın en arkasına gider, ikinci oyuncu da aynı şekilde koşar ve oyun böylece devam eder. Önce bitiren takım oyunu kazanır.**

★

## SAHİCİSİNİ BULSAYDI...

— Çocuğum, neden arkadaşının sırasına kavuçuk bir fare koydun?

— Ne yapayım efendim, sahicisini bulamadım.

## BİR GÜZEL OYUN

Oyuncular karşılıklı iki sıra olurlar. Bir taraf anne, karşıki taraf da yavru olur. Bir numaralı anne, istediği bir hayvan adını söyleyince, karşıki sıranın bir numaralı yavrusu hemen o hayvanın yavrusunun adını söylemeli. Meselâ, anne eşek deyince yavru sıpa demeli. Eğer ismi yavru söyliyemezse, anne söylemeli. Yavrunun bilmediği ismi anne bilirse, anne tarafı bir sayı kazanır. Eğer anne de bilmezse, o zaman yavru bir sayı kazanır. Hangi taraf çok sayı kazanırsa oyunu o takım kazanır.

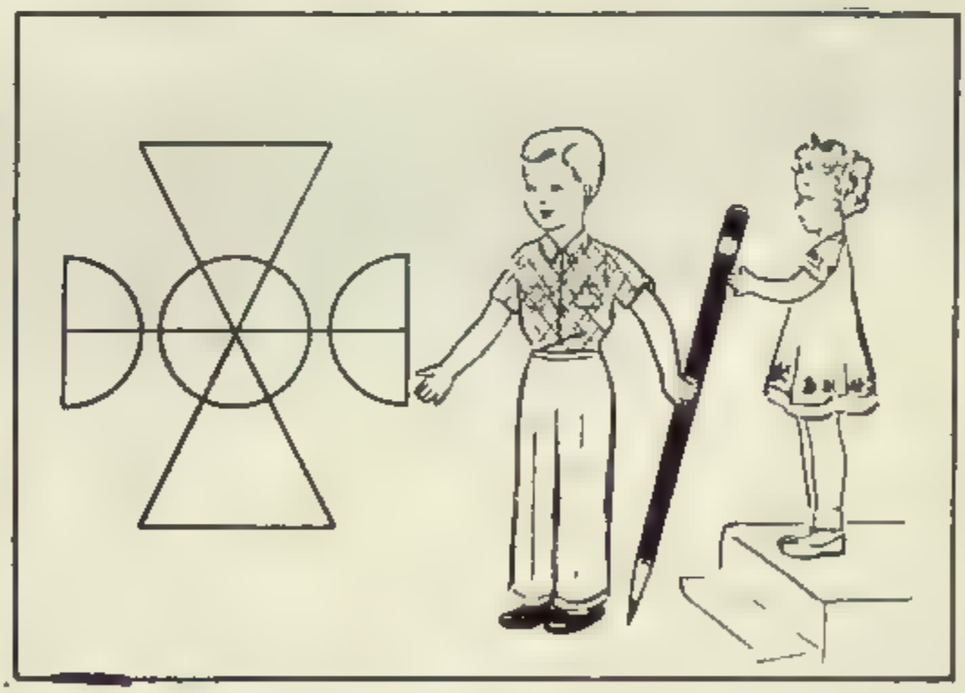

## YAPABİLİR MİSİNİZ?

Ben bu çizgiyi hiç kalemimi kaldırmadan çizdim. Siz de çizmeğe çalışın. Yapamazsanız benim nasıl çizdiğime bakın. Göründüğü kadar zor olmadığını hemen anlarsınız.

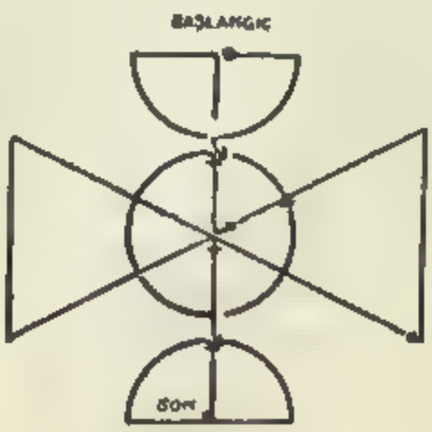

## KİBRİT OYUNU

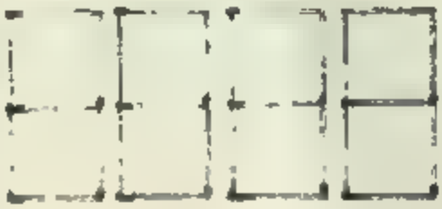

28 tane kibrit çöpünü bu şekilde gördüğünüz gibi diziniz. . Sonra bu kibrit çöplerinden bazılarını kaldırmak suretile değişik kelimeler yapmaya çalışınız. Biz yan taraftaki kelimeleri bulduk. Uğraşın bakalım, siz de onları yapabilecek misiniz?

*(Hala, Salı, Halı, Sopa, Jale, Pala, Sapa.)*

## SESSİZ KONUŞMA OYUNU

Yağmurlu sonbahar akşamları birkaç arkadaş bir araya gelince oynanacak güzel bir oyun.

Oyunculardan ikisi, ortaya çıkıp elleriyle ve yüzlerindeki ifadeyle verdikleri söylevleri hiç soz söylemeden onları seyreden oyunculara anlatmaya çalışırlar. Oyuncular parmak kaldırarak rey verip bu oyunculardan bir tanesini birinci olarak seçerler.

Kazanan oyuncu, seyredenlerden iki çocuğu gelecek söylev için seçer ve böylece oyuna devam edilir.

★

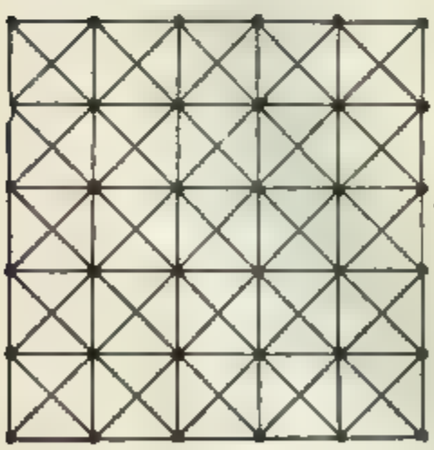

## 6 İĞNE OYUNU

İşte eğlenceli bir oyun. Altı tane iğne alın. Bunları şekildeki siyah noktalardan altı tanesinin üstüne batırın. Ancak bu işi o şekilde yapacaksınız ki, çapraz, yatay veya dikey çizgilerden hiçbiri üzerinde birden fazla iğne olmıyacak.

**Cevabı 48. sayfada**

**Doğan Kardeş'i seven, ona abone olur. Yapı ve Kredi Bankası müşterilerinin çocuklarına yıllık 12 lira yerine 6 lira.**

## OH NE TAZE!

Bayan — Bu sabah bana sattığınız balık hiç de taze değilmiş doğrusu...

Balıkçı — Eh bayancığım, kabahat sizde! Ben onu size tam bir haftadır satmaya uğraştım, o zaman alsaydınız!

★

## KABAHAT KİMİN?

Anne — Ben size o çocuklarla oynamayın demedım mi? Bakın hepsinin nezlesi var...

Cocuklar — Anne, biz onlarla oynamıyoruz ki, onlar bizimle oynuyor!...

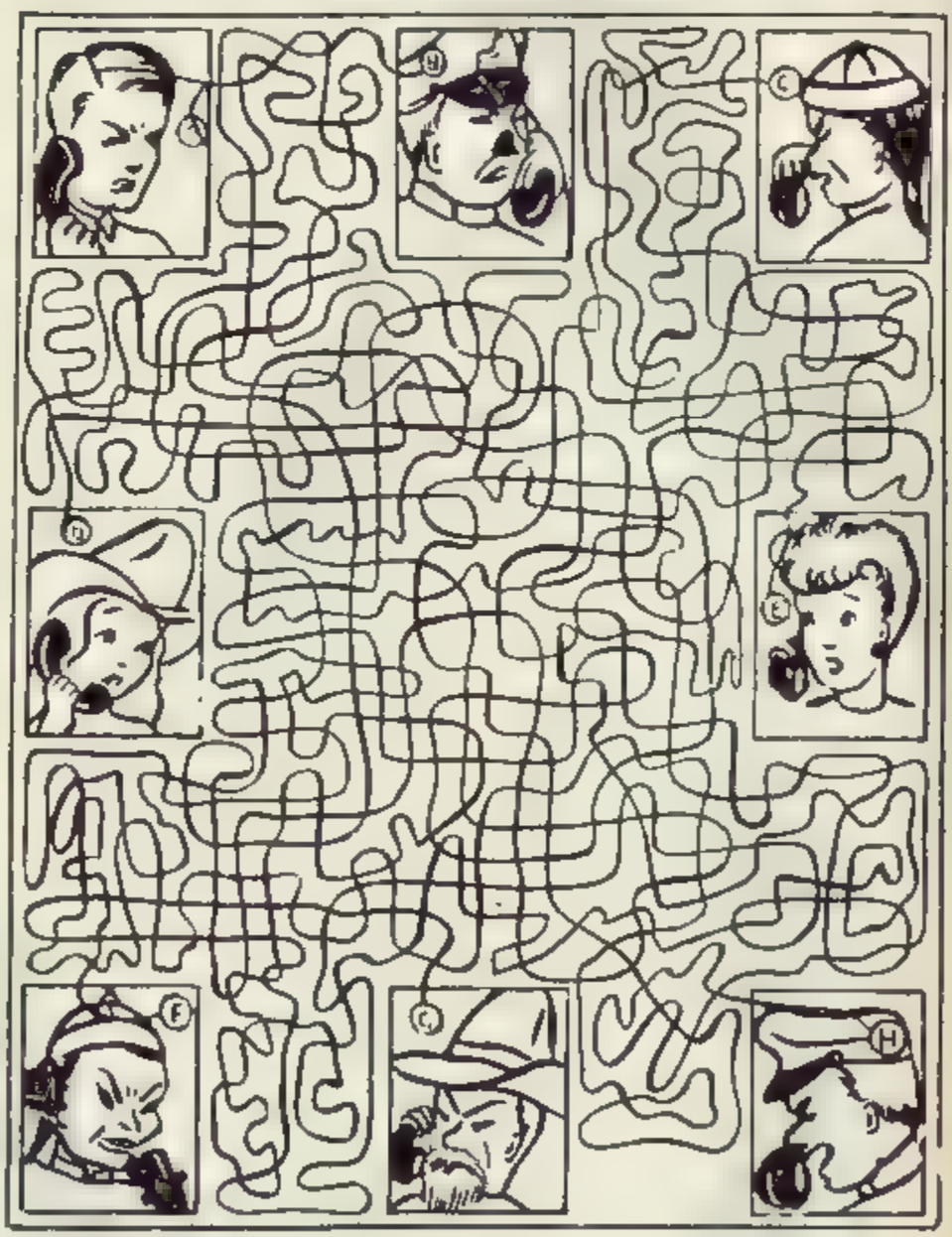


Resimde gördüğünüz adamlar kimlerle konuşuyor? Aslında A, E ile, B, H ile C, F ile, D, G ile konuşmak istiyor Ama acaba herkes istediğiyle konuşabiliyor mu?

**(Doğru cevaplar 48. sayfada)**

Doktor Amca ile Bir Konuşma

# En Büyük Düşman
# Çürük Dişler

AHMET'in annesi doktor amcayla şöyle konuşuyordu :

— Hiç bu kadar çocukta romatizma olur mu doktor bey?

— Tabiî olur efendim.

— Bizim bildiğimiz romatizma ihtiyar hastalığıdır.

— İşte bunda yanılıyorsunuz. Romatizma gençlerde de olur, hattâ böyle çocuklarda da.

— Acaba çok mu üşüttük çocuğu dersiniz?

— Yok hayır, romatizma yalnız üşütmekten olmaz. Onun çeşitli sebepleri vardır. Ahmet'in romatizması çürük dişlerinden ileri geliyor.

— Ne diyorsunuz? Çürük dişlerin romatizmayla ne ilgisi olabilir?

— Çok büyük bir ilgisi vardır.

— Aman anlatın doktor, bir yaşıma daha girdim doğrusu.

— Yaa, hanımefendi, neden boyuna aman dişlerinize iyi bakınız diye bar bar bağırıyoruz, işte bundan. Çürük dişler yüzünden insan romatizmaya değil, kalp ve böbrek hastalıklarına da tutulabilir.

— Aaa, bunu hiç bilmiyordum. Peki şimdi ne yapalım?

— Yapılacak iş gayet basit. Evvelâ, Ahmet'i hemen dişçiye götürüp ağzını iyice muayene ettirin. Tedavi edilebilecek gibi olan dişlerinizi doldurtun. Tedavi edilemiyecek kadar çürük olanlarını çektirtin.

— Vah zavallı yavrucağım.

— Eğer bunları yaptırmazsanız çocuğunuz kötürüm kalabilir. O vakit başınızı taştan taşa vurursunuz.

— Aman Allah korusun.

— Verdiği nimetlere iyi bakmasını bilmeyenlere Allah da acımaz hanımefendi. Dişçiye gitmekle iş bitmez. Ahmet'e dişlerine bakmasını da öğretin. Eğer Ahmet, küçük yaşında dişlerine bakmasını öğrenmiş olsaydı, bu hale gelmezdi. Çocuklarımıza daha çok küçükken dişlerin insan güzelliğinin ve sağlığının bir parçası olduğunu öğretmeliyiz. Çürük dişli bir insanın ağzı kokar, yüzü çirkinleşir. Ağzının içi mikropların çok sevdiği bir yerdir. Çünkü mikroplar sıcak ve şekerli maddeleri çok severler. Oralarda çabuk ürerler. İşte ağzımızın içinde bu misafirleri kendi hallerine bırakırsak, hem dişlerimiz çürür, hem de birçok hastalıkları davet etmiş oluruz. Onun için dişlerimizi her yemekten sonra iyice temizlemeliyiz.

— Nasıl doktor bey?

— Her yemekten sonra diş macunları veya sadece sabunla dişlerimizi yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya tahta siler gibi iyice ovmalıyız. Sonra bol su ile çalkalamalıyız. Hiç değilse yılda bir kere diş doktoruna gidip ağzımızı muayene ettirmeliyiz. Birçoklarımız, diş doktoruna, diş ağrıları başladıktan sonra giderler. Bunun kadar yanlış bir şey yoktur. Diş ağrımaya başlayınca iş işten geçmiştir. Diş çürümüştür. Marifet dişleri çürütmemek.

Dr. Kâmran ŞENEL

# Yangın Adası

Gezgin aile kendi uçaklariyle Avustüralya'ya gidiyordu.

Timor denizinden geçerken zayıf bir S.O.S. duydular

Tim telsizcilik ediyordu. Kulaklığı dikkatle dinledi.

Çok geçmeden bir mesaj daha geldi

Yerinden kalkarak mesajı babasına verdi.

Sonra annesini ve kız kardeşlerini uçağın iki yanına yerleştirdi.

Lirden uzakta zayıf bir duman görüldü.

Yaklaşınca bir adanın alevler içinde olduğunu gördüler.

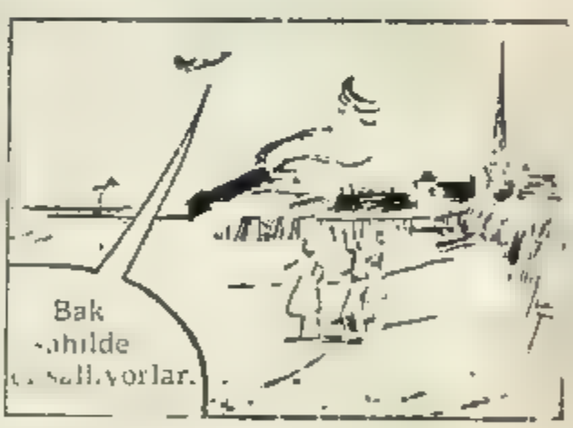


Sahilde kendilerine el sallıyan birkaç kişi vardı

El salladıklarına göre söyliyecekleri mühim bir şey vardı

Deniz çekilmişti. Uçak kumlara inecekti.

Kondukları yerin çamur olduğunu çok geç anladılar.

Uçak çamura saplandı.

Uçaktakiler yerlere serildiler.

Allahtan kimse yaralanmamıştı.

Babaları ayrı ayrı çocukları muaye-ne etti.

Çamurların içinde bir adam kendilerine doğru geliyordu

Adam uçağın çamura saplanması-na çok üzüldüğünü söyledi.

Babaları bay Flit dışarı çıkarak durumu inceledi.

Linda deniz yükselince uçak batacak diye korkuyordu.

Sahile yürürken adam olup bitenleri anlattı.

Kendisinin misyoner olduğunu, yanındaki kadınlardan birinin karısı, birinin de kardeşi olduğunu söyledi.

Bill kimseye belli etmeden elinde muzlarla tek başına uzaklaştı.

Tim ile Linda ise babalariyle birlikte durumu düşünüyorlardı

Az sonra Linda ile Tim, boş varilleri taşımaya başladı.

Babaları önce ne yapmak istediklerini anlamamıştı.

Biraz sonra bütün boş varilleri taşımaya başladılar.

O sırada annesi Bill'in ortada olmadığını farketti.

O tarafa gidince çocuğu maymunların çevirdiğini gördü.

Babaları Flit bu maymunların tehlikeli olduğunu biliyordu.

Tim derhal kardeşine yardıma koştu.

Muzunu maymunlara vermesini söyledi.

Maymunlar buna sevindiler. Ayrıca Tim şapkasını ve gömleğini de onlara attı.

Sonra iki kardeş elele tutuşup kaçmıya başladılar.

Çok geçmeden sağ salim annelerine kavuştular.

Ama maymunlardan kurtulmak için çamura girmek zorunda kaldılar

Hep birden varilleri uçağın kanadına bağlıyorlardı.

O sırada Tim maymunların bir şeyler yaptığını farketti.

Maymunlar boş varilleri sahile yuvarlıyorlardı

O sırada deniz yükseldi. Uçak çamurdan kurtuldu

Uçağı sahile çektiler. Ama maymunlardan da korkuyorlardı.

Maymunları meşgul etmek için onlara öteberi atmaya başladılar.

Son olarak Tim uçakta bulunan çalar saatlerden birini onlara fırlattı

Saatin çalması maymunları çok ilgilendirdi.

Hep birlikte sağ salim adadan uzaklaştılar - SON

# KISA BİR İŞ GÜNÜ

**Aysel :** Bir çiftlikte çalışan işçi kız.

**Mehmet :** İş arayan bir çocuk.

**Çiftçi :** Çiftliğin sahibi.

**Çiftçinin karısı :**

**Oyun bir çiftlik evinin önünde geçer. Mutfağa giden kapı açıktır. Bir kenarda saman yığınları, kapının yanında bir sıra, sıranın üstünde bir dikiş sepeti vardır. Kapının öbür yanında bir masa ve bir iskemle durur. Perde açıldığı zaman sahnede Aysel görülür. Masaya oturmuş patates soymaktadır. Biraz sonra Mehmet girer. Yorgun görünmektedir. Sırtına vurduğu bir sopanın ucunda bir torba asılıdır.**

**Aysel** — Merhaba.

**Mehmet** — Merhaba efendim, babanız evde mi ?

**Aysel** — Ben burada çalışıyorum. Çiftçi benim babam değil. Ama onunla görüşmek istiyorsanız kendisine haber veririm.

**Mehmet** — Ben Sapanca'ya gidiyorum. Yalnız daha çok yolum var. Burada bir iş bulup da birkaç gün çalışırsam çok iyi olur. Çünkü hiç param kalmadı.

**Aysel** — Aç mısın ?

**Mehmet** — Evet, dün sabahtan beri bir şey yemedim. Sadece yolda biraz böğürtlen topladım.

**Aysel** — (Kapıya bakarak) Size yiyecek bir şey vermek isterim ama, ne zaman birine yiyecek versem hanımım fena halde kızar. Çiftçi çok iyidir ama, o da karısının sözünden çıkamıyor. Siz şurada oturun da ben bir konuşayım.

**Mehmet** — Teşekkür ederim efendim.

**Aysel** — Çok geç kalmam. Çiftçi mutfakta olacak. (Aysel kapıya doğru yürür, fakat çok geçmeden geri dönerek) Kendisi buraya geliyor. (Aysel böyle söyleyerek tekrar masanın başına geçip patatesleri soymaya başlar, biraz sonra çiftçi girer.)

**Çiftçi** — Merhaba delikanlı, ne istiyorsun ?

**Mehmet** — Efendım, benim adım Mehmet, karnımı doyurmak ve biraz para kazanmak için çalışmak istiyorum.

**Çiftçi** — Fena değil, benim de yaptıracak işlerim vardı. Nasıl bakalım, çalışkan mısın ?

**Mehmet** — Bir tecrübe edin efendim. Ben ne söylesem nafile.

**Çiftçi** — Çok doğru. Şimdi Mehmet, doğruca tarlaya gıt, orada çalışan adamlar göreceksin, Ahmet Ağaya benden selâm söyle, sana bir iş versin.

**Mehmet** — Peki efendim. Yalnız çalışınca bana da diğer işçiler gibi yemek verecek misiniz ?

**Çiftçi** — Elbette. Kahvaltı, öğle ve akşam yemekleri, ayrıca yatacak yer.

**(Çiftçi bu sözleri söylerken karısı çıkagelir.)**

**Çiftçinin karısı** — Suradaki samanların üstünde yatsın işte.

**(Çiftçi omuzlarını kaldırır, Aysel başını sallar, ama kimse cevap vermez.)**

**Mehmet** — Efendım, kahvaltımı şimdi yapabilir mıyım ? Bugün bir şey yemedim.

**Çiftçi** — Elbette yavrum, Aysel, haydi süt, peynir, ekmek getir.

**(Çiftçi eşiğe otırarak kapının yanında duran tırpanı alır, bilemeğe başlar, Aysel hemen gider, elinde büyük bir kâse süt ve ekmekle geri gelir. Çiftçinin karısı kâseyi Aysel'den alarak)**

**Çiftçinin karısı** — Bu kadar süt pek çok. Yarısını geri boşalt.

**(Çiftçi hiç sesini çıkarmaz. Aysel mutfağa gider, tekrar geri döner, süt kâsesini ve ekmeği Mehmet'e uzatarak)**

**Aysel** — İşte kahvaltın Mehmet !. .

**Mehmet** — Teşekkür ederim. (Masaya oturarak yemeğe başlar.)

**Çiftçinin karısı** — (Çiftçiye dönerek) Şuna bak nasıl yiyor. Bu oğlan bir haftada bütün evi silip süpürür.

**Çiftçi** — Merak etme, iki üç

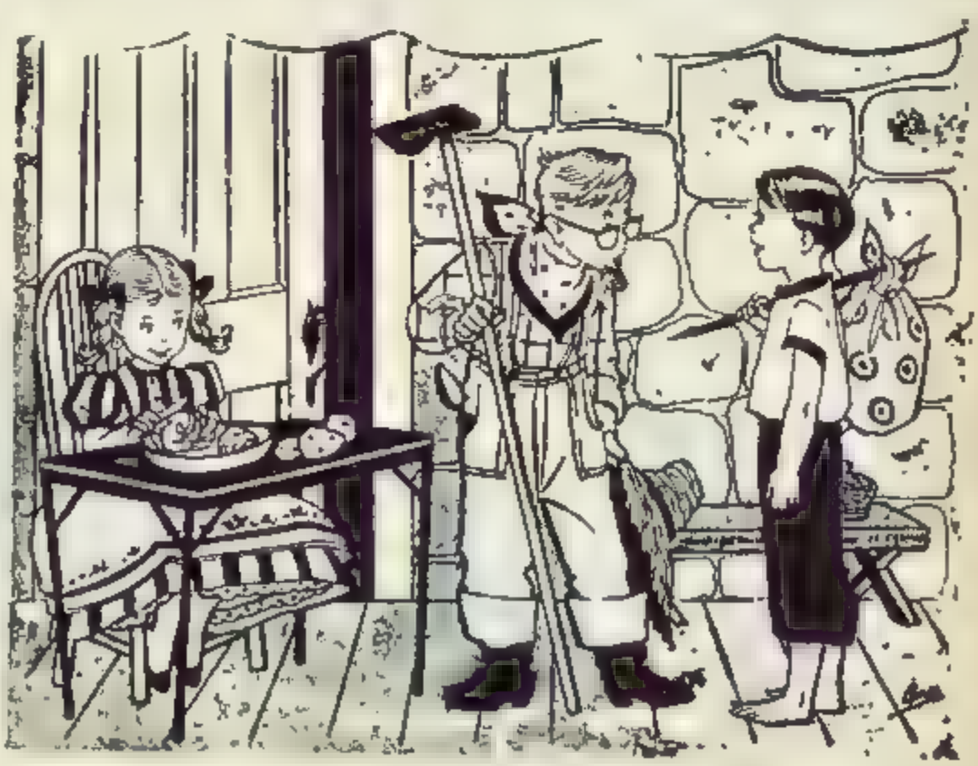

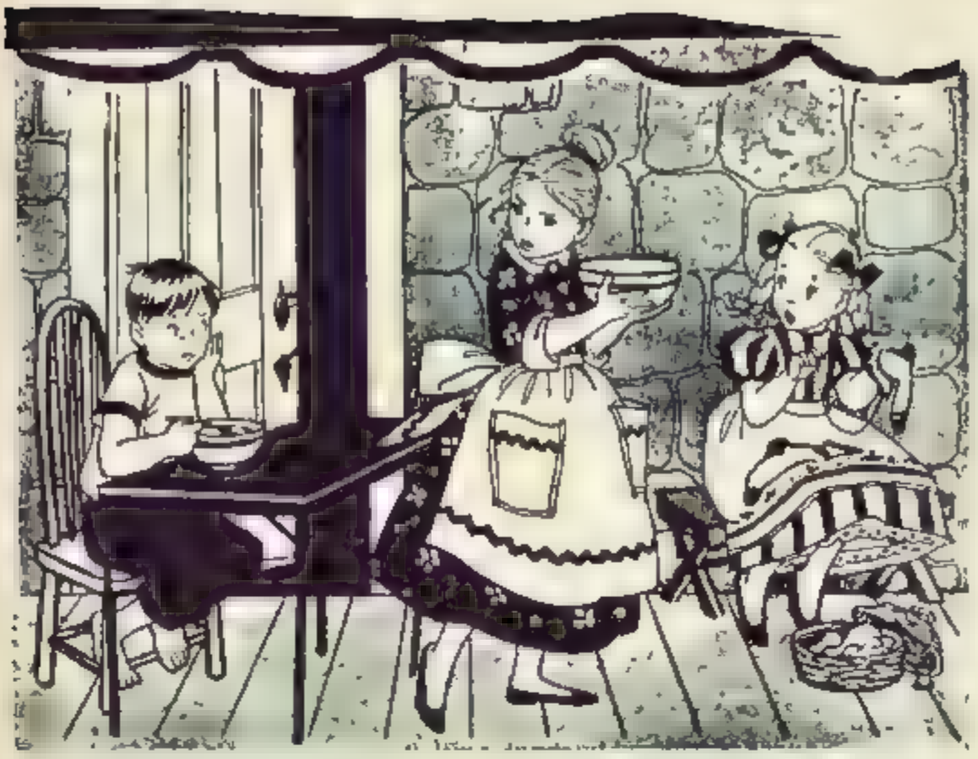

gün içinde ne yiyecek. Hem namuslu bir çocuğa benziyor.

**Mehmet** — (Kahvaltısını bitirmiştir.) Tamam efendim, şimdi çalışmaya hazırım.

**(Çiftçi önde Mehmet arkada yola koyulurlar.)**

**Çiftçinin karısı** — Dur bakalım çocuk, torbanı da beraber tarlaya götürme. Aysel sana yer göstersin de içeriye bırak.

**Mehmet** — Peki efendım. (Eve girer)

**Çiftçinin karısı** — Bak efendi, aklıma bir şey geldi. Sen bu oğlana günde üç öğün yemek vereceksin değil mi?

**Çiftçi** — Elbette. İşte birinci yemeğini yedi.

**Çiftçinin karısı** — O halde hemen şimdi öğle yemeğini de verelim.

**Çiftçi** — Şimdi mi?

**Çiftçinin karısı** — Evet, şimdi.

**Çiftçi** — (Omuzlarını kaldırarak) hiç duyulmamış bir şey.

**(Mehmet Aysel'le beraber evden çıkar.)**

**Çiftçinin karısı** — Otur oğlum şuraya. Aysel, git, patatesle çorbayı da getir. Öğle yemeğini de yesin.

**(Mehmet yine masaya oturur. Şaşkın şaşkın çiftçinin karısına bakar.)**

**Aysel** — Fakat efendim, daha patates pişmedi.

**Çiftçinin karısı** — Sen kendi işine bak, sade çorbayı getir, patatesi de yemeyiversin.

**(Aysel içeri girer, çiftçi de onu takip eder. Biraz sonra Aysel elinde bir kâse ile gelir, çiftçinin karısı da eve girer.)**

**Mehmet** — Çok tuhaf, kahvaltıdan hemen sonra öğle yemeği. Hoş bunu da yiyecek kadar açım ya

**Aysel** — (Kapıya doğru bakarak) Onun ne düşündüğünü Allah bilir.

**Mehmet** — Neden böyle yapıyor acaba?

**Aysel** — Neden olacak, daha az yiyesin diye. Üstelik öğlende yemek için buraya gelmeyip tarlada kalmaya mecbur olacaksın.

**(O sırada çiftçinin karısı gelir, elinde bir kâse ve ekmek vardır.)**

**Çiftçinin karısı** — İşte bu da akşam yemeği. Ekmekle süt.

**Aysel** — Ama efendim, bu kadar olmaz.

**Mehmet** — Affedersiniz ama, ben akşam yemeğinin akşamları yendiğini sanıyorum.

**Çiftçinin karısı** — Bana cevap verme delikanlı. Ne diyorsam onu yap. Pek de tembel birine benziyorsun. Kocam sana üç yemek vereceğini söylemedi mi? İşte üç yemeği de yedin. Şikâyet istemiyorum. (Eve girer.)

**Aysel** — Hiç görülmemiş şey.

**Mehmet** — Hakkın var. Ama dur, ben de bir şey yapacağım.

**(Çiftçinin karısı gelir, oğlanın yediğini seyretmeye başlar.)**

**Çiftçinin karısı** — Nasıl tembel çocuk, patlayıncaya kadar yedin mi? Artık akşama kadar hiç durmadan çalışacaksın.

**(O sırada çiftçi dışarı çıkar.)**

**Çiftçi** — Gel bakayım oğlum, sana tarlayı göstereyim.

**Mehmet** — (Esneyerek) Efendım siz bana günde üç öğün yemek vereceğinizi ve akşam yemeğinden sonra da yatacak yer göstereceğinizi

söylememiş mıydınız?

**Çiftçi** — Evet, neden sordun?

**Mehmet** — Neden olacak? Ben akşam yemeğimi yedim, artık yatma zamanı geldi. Onun için lûtfen bana yatacak bir yer gösterin.

**Çiftçi** — (Karısına dönerek) Gördün mü yaptığını? Çocuğun hakkı var.

**Çiftçinin karısı** — Hiç de değil. Çalışmak istemiyor, hepsi bu.

**Aysel** — Efendim beni affedin. Mehmet'in tembel olmadığına eminim. Ama hanımım ona üç öğün yemeği birden verdi.

**Çiftçi** — (Karısına) Demek çocuğu aldatmak istedın. Buna karşılık o da bizi aldatıyor.

**Mehmet** — Efendim, ben sadece şaka ettim. Hanımınız üç öğün yemeği birden vermekle yemekleri iktisat edeceğini düşündü. Ama ben çalışacağım. Tarlayı gösterin.

**Çiftçi** — Peki, benimle gel. Öğlende yine eve gelip öğle yemeğini yiyeceksin, akşamleyin de aynı şekilde. Ondan sonra da sana rahat bir yatak vereceğim.

**Mehmet** — Teşekkür ederim efendim. (Çiftçinin karısına dönerek) Size de efendim. Lûtfen yaptığım küçük şakayı hoş görün.

**Çiftçinin karısı** — Peki peki, iyi çalışırsan affederim.

**(İçeri girer, çiftçi ile Mehmet de dışarıya doğru yürürler.)**

**Mehmet** — (Aysel'e el sallayarak) Teşekkür ederim Aysel, öğlende görüşürüz.

**Aysel** — Güle güle Mehmet. (Seyircilere dönerek) İşte «Kısa Bir Çalışma Günü» adlı piyesimiz burada sona eriyor.

# *Bu Yirmidokuz Ekim*

Bu güneş, bu hava, bu su, bu toprak.
Sen, canım vatanım, canım Türkiyem.
Ezelden ebede bu şanlı bayrak,
Kanım, heyecanım, canım Türkiyem.

Tarihler boyunca bu şeref bu şan.
Tarihler boyunca mert ve kahraman.
Tarihten önce de tarihi olan
İnanan yükselen canım Türkiyem.

Bu binlerle insan, bu gülen yüzler,
Bu tabur, bu alay, bu ordu... sizler,
Merţ delikanlılar, pırlanta kızlar.
Bu taze, ümitli, güçlü Türkiyem.

Bu yekpare vatan, bu Türk milleti
Öğreten dünyaya medeniyeti.
Ne mutlu duyana bu saadeti
«Hak yolunda yalın kılıç» Türkiyem.

Bu Baraj, Fabrika, Santral, Okul.
Bu Demir madeni, bu Kömür, Petrol.
Bu Samsun, Ankara, İzmir, İstanbul.
Yükselen, kalkınan, gülen Türkiyem.

Şehitler, Gaziler, Koçlar diyarı.
Bir yanı yemyeşil, bir yanı sarı.
Isparta'da gülü, Ağrı'da karı.
Hürriyet kalesi, cennet Türkiyem.

Ey yüce milletim yurdunla öğün.
Dert düşman başına... bizlere düğün.
Bu yirmi dokuz Ekim... bu en kutlu gün
Daha yükselecek... daha... Türkiyem.

*Tarık ORHAN*

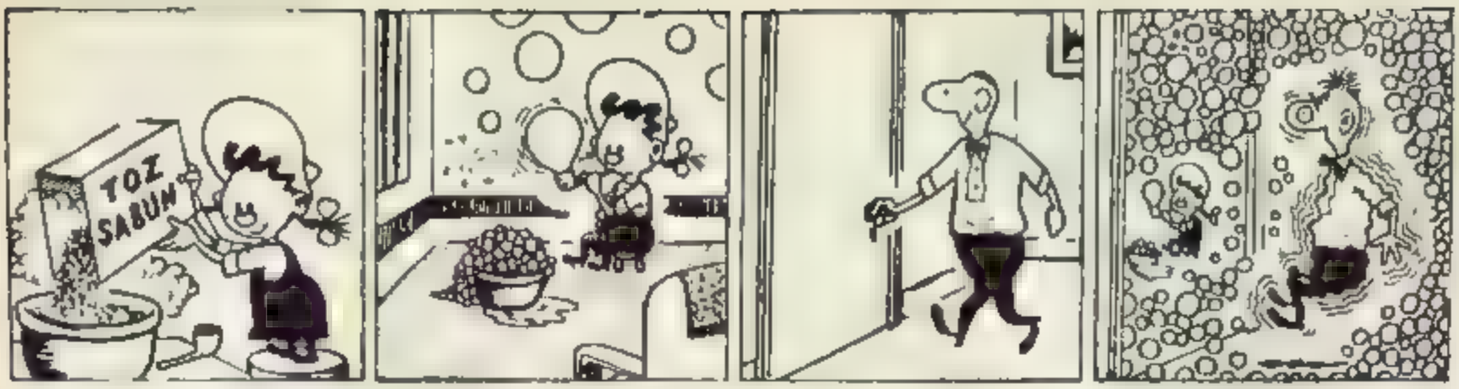


**BERBERDE...**

Can, saçının kesilmesi bitince ağlamıya başladı :

— Ben babamınki gibi olmasını istiyordum, dedi, başımın ortası çıplak olmalıydı.

☆

**MÜŞTERİ AVLAMAK**

Çok heyecanlı bir filim gösteren bir sinemanın kapısında, «Giriş parasızdır» yazılı bir levha vardı. Halk bu yazıyı okur okumaz içeri dalmağa başladı. Sinema doldu, doldu... Ve nihayet kapılar kapandı. Filim bittikten sonra, halk, parasız sinema seyretmenin sevinci içinde dışarıya çıkmağa hazırlanırken, kapıların sinenema memurları tarafından tutulduğunu gördüler. Yüksek bir yere asılmış olan bir levhada, bu sefer şöyle bir yazı vardı :

«Çıkış 150 kuruş»

**BORÇ**

— Babacığım, bana bir lira versene.

— Yanımda sadece altmış kuruşum var oğlum.

— Olsun onu ver, geri kalanı borcun olsun.

☆

**BİSİKLETİ KİM KAZANDI ?...**

Adamcağız, çocukların erken kalkıp kendisini de uyandırmalarından şikâyetçi idi. Bir gece üç çocuğunu karşısına alıp :

— Çocuklar, dedi, yarın sabah kim en geç kalkarsa, ona bir bisiklet alacağım.

Çocuklar gülerek yatağa girdiler. Ertesi sabah saat beş buçukta en küçük oğlu yatağın başucuna gelerek babasını uyandırdı :

— Babacığım, dedi, acaba bisikleti kim kazandı ?

☆

**PABUCU İLE YATAN KİMDİR ?**

Bir çiftçi, küçük kızına sordu :

— Bil bakayım, geceleri pabucunu çıkarmadan yatan kimdir ?

— Bilmiyorum, kimdir ?

— Atlar.

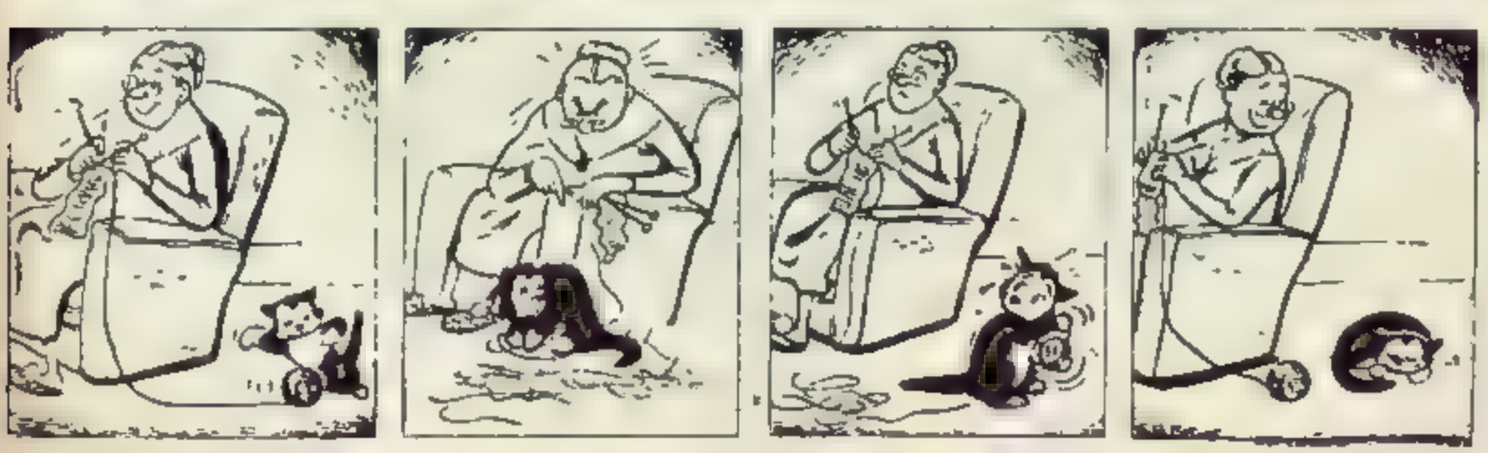

# BOĞA ve ÇOCUK

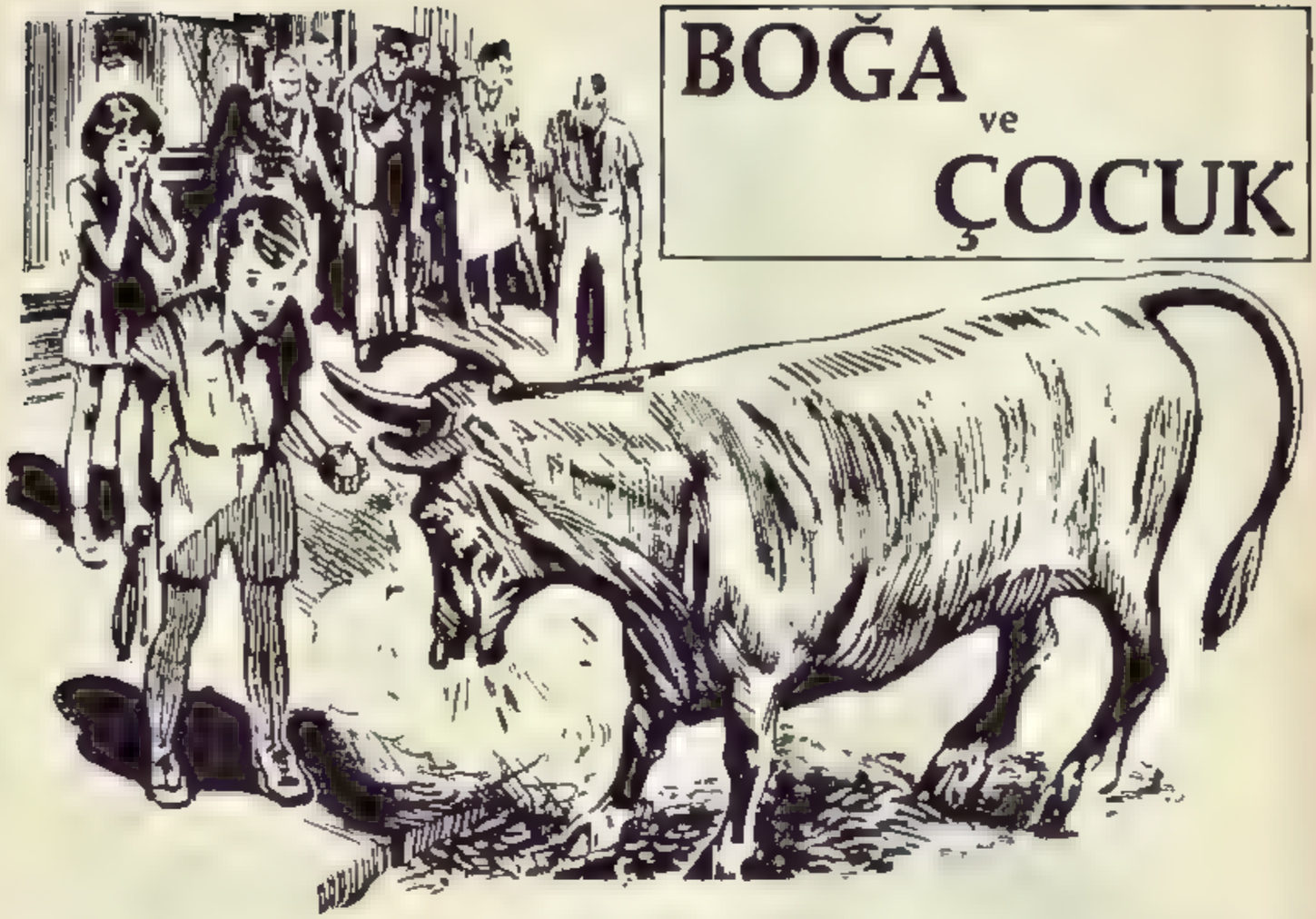

— Evet, dedi Jak Amca, bölgenin en iyi boğasıdır. Tam bin lira saydım. Şimdiye kadar iki mükâfat kazanmış, adı Kahraman.

Lüsi ve Bob korku içinde parmaklıklarla çevrili tarlada duran boğaya baktılar. Amcaları kapıya kocaman bir levha asmıştı :

**Dikkat ! Tehlike !**

**Azgın boğadan sakınınız**

Çocuklar amcalarının yanına gezmeğe gelmişlerdi. Onun çiftliğini geziyorlardı. Bob :

— Çok mu tehlikelıdır ?, diye sordu.

— Belli olmaz, bu onun kızgın olup olmamasına bakar. Bak şimdi kuzu gibi. Ama kafası kızarsa çok tehlikeli olur

Jak Amca böyle söyleyerek cebinden bir elma çıkardı :

— Kahraman gel, Kahraman, diye seslendi.

Kocaman boğa başını çevirip baktı, uzaktan bile gözündeki kırmızı parıltı seçilebiliyordu. Sonra parmaklığa doğru yaklaştı. Yaklaştıkça daha iri görünüyordu. Burnuna kocaman bir halka takılmıştı.

Lüsi korkudan geri çekildi. Bob da aynı şeyi yapacaktı ama, amcasının elini omuzuna koyması meseleyi halletti. Jak Amca elmayı yarıya bölüp bir yarısını hayvana uzattı. Boğa yarım elmayı yavaşça aldı ve memnunlukla çiğnemeye başladı. Jak Amca :

— Öbür yarısını da sen ver Bob, korkma, ısırmaz.

Doğrusu Bob çok korkuyordu. Hele kız kardeşi Lüsi neredeyse korkudan çığlığı basacaktı. İster istemez yarım elmayı hayvana uzattı. Kahraman aynı şekilde elmayı alıp çiğnemeye başladı.

— Gördün mü bak, bir kuzu gibi uslu, dedi Jak Amca. Ama siz siz olun, kapıyı açayım demeyin. Hele sakın kızdırmaya kalkmayın.

Çocuklar söz verdiler ve bir daha buraya yaklaşmamayı kararlaştırdılar

Aradan bir hafta geçmişti. Çocuklar çiftlikte çok hoş vakit geçiriyorlardı. Bir gün Jak Amca onları çiftliğin hemen yanındaki şehre yolladı. Çocuklar hem şehri gezmek, hem de biraz alış veriş etmek istiyorlardı. Öğleye doğru şehirdeki büyük mağazalardan birinde alış veriş ederken Bob birden dışarda büyük bir kargaşalık gördü. Çocuklar evlere kaçışıyor, büyükler birer kenara sığınıyordu. İki kardeş ne oluyor diye merakla sokağı seyretmeğe başladılar. Birden bütün bu kargaşalığın sebebi anlaşıldı. Karşıda, caddenin öbür başından kocaman bir boğa geliyordu. Lüsi büyük bir heyecanla :

— Kahraman ! diye bağırdı. Çiftlikten kaçmış !...

Kahraman'ın acelesi yok gibiydi. Sağı solu seyrederek ağır ağır yürüyordu. Herkes pencerelere koşuşmuştu. O sırada bir çiftçi halka hitap ederek :

— Korkmayın, dedi, bu Jak Amcanın boğasıdır. Kızdırmazsanız kimseye zarar vermez. Hiç sesinizi çıkarmayın, ben onu yerine götürürüm.

Çiftçi ağır ağır hayvana doğ-

ru yürüdü.

Fakat ne olduysa o sırada oldu. Yan sokaklardan birinden çıkan bir köpek havlayarak boğaya yaklaştı.

Kahraman buna çok şaşırmıştı. Durdu, etrafına bakındı. Köpek boğanın durduğunu görünce daha şiddetli havlayarak ona yaklaştı, hayvanın arka bacağını ısırıverdi. Çiftçi köpeği kovalamaya çalıştı ama, artık iş işten geçmişti.

Boğa eğilip köpeğe baktı, korkunç bir ses çıkardı ve hayvanın üzerine yürüdü. Köpek kuyruğunu bacaklarının arasına sıkıştırarak kaçtı.

Fakat olan olmuş, hayvan bir defa kızmıştı. Hırsla soluyarak sağa sola saldırmaya başladı. O sırada mağazanın sahibi :

— Eyvahlar olsun, birini öldürecek, çabuk içeri girin, kapıları kapatalım, diye bağırdı.

Boğa ise dükkânların önündeki tezgâhları parçalayarak köpeği arıyordu. O sırada halktan biri bir polis çağırmıştı. Herkes sanki söz birliği etmiş gibi :

— Çabuk onu öldür, diyordu, yoksa o birkaç kişiyi haklayacak.

Boğa ön ayaklariyle eşelemek ister gibi yeri dövüyor, bir taraftan saldırmak için sabırsızlanıyordu. Bob kız kardeşinin elini sıkarak :

— Duydun mu, dedi, Kahraman'ı öldürecekler. Olmaz bu, bunu önlemeliyiz.

O sırada polis tabancasını çekmişti. Bob daha fazla beklemeden ileri atıldı. Orada bir seyyar satıcı elma satıyordu. Hemen koşup tezgâhtan iki tane elma aldı, boğaya doğru yürümeye başladı. Etraftakiler bu manzarayı dehşet içinde seyrediyordu. Herkes o kadar sessizdi ki, bir sinek bile uçsa duyulacaktı.

— Gel Kahraman, dedi Bob, Kahraman gel, elma ye...

Kahraman başını çevirip ona baktı. Bob'un neredeyse kalbi duracaktı. Bir adım daha yaklaşarak :

— Al Kahraman, elma, diyebildi.

Artık boğaya iyice yaklaşmıştı. Bob elini uzattı, koca boğa ona tekrar baktı, sonra yavaşça başını uzattı. Salyaları çocuğun eline damladı, fakat yumuşak bir hareketle elmayı aldı, çiğnemeye başladı. O elmayı çiğnemek için başını eğince, biraz boğayı tutmak isteyen çiftçi koşup Bob'a bir ip getirdi. Bob ipi hayvanın burnundaki halkaya bağladı. Sonra ikinci elmayı da verdi. Kahraman elmayı yerken :

— Gel Kahraman, dedi, eve gidelim !...

Bir tonluk hayvan çocuğun bu sözüne itaat etti. Bob önde, boğa arkada ağır ağır çiftliğin yolunu tuttular.

Jak Amcanın bu olayı duyunca nasıl sevindiğini ve Bob'u nasıl takdir ettiğini söylemeye hiç lüzum yok.

## Semra'nın Ziyafeti

**Semra arkadaşlarına bir ziyafet hazırlamıştı ama, kimse gelmemişti. Önce Oya'yı çağırdı. Ama onlara da misafir geldiği için Oya gelemedi. Neclâ ise dişçiye gidecekmiş, bu yüzden o da gelemedi. Eve dönerken Sevim'lere uğradı. Ama Sevim evde yoktu. Bunun üzerine onun erkek kardeşlerini ziyafete çağırdı. Fakat onlar da bilet almışlar, sinemaya gideceklermiş.**

**Semra'nın evde merdivenlerin yanında bir «Düşünme yeri» vardı. Bir şeye canı sıkılınca, yahut bir karar vermesi gerekince oraya gider, düşünürdü. Bugün de öyle yaptı. Orada bir müddet düşündükten sonra aklına bir fikir geldi. Hemen mutfağa koştu.**

**Annesi öğle yemeğini hazırlamakla meşguldü.**

**— Anneciğim, dedi, yemeğe arkadaşlarımı çağırmak istiyordum ama, hiçbiri olmadı. Fakat şimdi davet edecek birini buldum, müsaade eder misin ?**

**— Elbette yavrum, dedi annesi, kimi çağıracaksın ?**

**— Sonra söylerim. Ben sadece sandöviç yiyeceğim, biraz da süt istiyorum.**

**İkisi beraber yemeği hazırladılar. Hazırlık bittiği zaman Semra yukarı çıkarak :**

**— Gel pisi pisi !... Gel Samur !...**

**Semra önde, Samur arkada mutfağa girdiler.**

**— İşte anneciğim, benim misafirim bu...**

**— Çok iyi buluş kızım. Demek yemeği sevgili Samurla beraber yiyeceksin ? O halde sofraya buyurun.**

**Sonra Semra kedinin önüne yiyeceğini koydu. Kendisi de küçük tabureyi onun yanına çekerek oturdu, birlikte yemek yediler.**

# Tatilden Sonra

OKULUN dördüncü sınıf öğrencileri ilk gün eksiksiz olarak okula geldi. «Devamsız» Sami herkesten önce gelmiş, ön sıraya oturmuştu. Ilhan'la Orhan, okulun ilk gününü kaçırmamak için karanlıkta kalkmışlardı. Mete'nın boynu sarılıydı ama, yüzü gülüyordu.

Çocukların bu kadar hevesle okula gelişinin sebebi şuydu: ilk ders en iyi hikâye anlatanlar arasında bir yarışma yapılacak, en beğenilen hikâyenin sahibi sınıfın bir numaralı hikâyecisi seçilecekti. Öğretmen ona sınıf adına bir kitap hediye edecekti.

Sınıfa giren öğretmen tek bir boş sıra göremeyince gülumsedi:

— Başlıyalım mı çocuklar?

Hep bir ağızdan:

— Başlıyalım öğretmenim, başlıyalım!... diye bağırıştılar.

Hikâye konuları çeşitli hayvanlara aitti ve kısa olacaktı.

Yarışmaya girenler öğretmenin masasının yanında, ayrı bir masanın etrafına geçtiler. Öbür çocuklar, puanları yazmak için kalem kâğıt hazırlamışlardı. On bir hikâyeci aralarında kur'a çektiler. Küçük Mustafa başlıyacaktı. Gülerek:

— Arkadaşlar, size «KARGANIN BULUŞU» nu anlatacağım, dedi. Hikâyem benim gibi pek ufak tefek olduğu için kusura bakmayın.

Sonra alkışlar arasında:

— Hikâyeyi belki de bilirsiniz; diye başladı. Şu leş yiyen, her türlü bitkiye zararı dokunan kargayı anlatacağım size Pek zeki olan bu muzır kuş, dünyanın her yanında bulunur. Afrika çöllerinde bile kargaya rastlanırmış.

Bir gün çöl kargalarından birkaçı susuz kalırlar. Su peşinde dolaşırlarken gözlerine tâ uzakta bir çukurcuk ilişir. Kargaların gözleri gayet keskindir; çok ta iyi koku alırlar. Çukurun yanına gelince bunun içine girilemiyecek kadar dar ağızlı olduğunu görürler. Bir hayli çalışır, çabalarlar ama nafile... Sonunda başbaşa verip çaresini bulurlar: gagalariyle topladıkları taşları çukura atmağa başlarlar. Çukur taşla doldukça su yükselir. Kargalar da böylece susuzluktan kurtulur.

★

Selim'in «ARABIN ATI» adlı hikâyesi hem daha uzun, hem daha derli topluydu.

— Çölde yaşıyan iki Arap kabilesi arasında kanlı bir kavga sürüp gidiyordu. Dövüş sonunda kabilelerden birinin reisi atiyle beraber esir düştü. Güzel safkanını zafer kazanan kabile reisinin atlariyle beraber, çadırların az ötesine bağlamışlardı.

Gece bastırdı. Esir reis yıldızlı göğe bakarak düşünüyor, kaçmak için çare arıyordu. Ama elini ayağını öyle sıkı bağlamışlardı ki, yanına nöbetçi bile koymağa lüzum görmemişlerdi. Reis bir aralık atının sesini duyar gibi oldu. Bakışlariyle karanlığı delerek etrafa bakındı. İlerde at gölgeleri seçiliyordu; hattâ atının sesini de tanıdı. Hafiften ıslık çaldı. Duygulu hayvan bir kışnemeyle cevap verdi.

Esir reis: «Kurtulacağız dostum!» diye mırıldandı, her şeyi göze alarak sürüne sürüne ata doğru ilerlemeğe başladı. Yanına sokulunca hayvan sevincinden sıçradı; tırtır titriyordu. Reis birkaç parmağını kıpırdatabiliyordu; atın yularını çözmeği becerdi. Hayvan, kurtulur kurtulmaz sahibini belindeki kemerden yakaladığı gibi yıldırım hiziyle koştu. Atların bekçisi nal sesleri duyarak bütün kampı ayağa kaldırdı. Bir sürü atlı kaçakların peşine düştü ama sadık hayvana hiçbir şey yetişemezdi artık

Atıyle reis kabile çadırları arasına daldıkları zaman hayvan soluk soluğaydı. Sahibini çadırın önune getirdi, yere bırakır bırakmaz kendisi de yıkıldı. Halk reisin kollarını ayaklarını çözerken o adamlarına:

— Atıma bakın, atıma!... diye haykırıyordu.

Fakat iş işten geçmişti. Hayvan tıkanarak ölmüştü. Sadık atın hikâyesi Arap ozanlarına yüzyıllarca konu oldu. Onun için binlerce şiir yazdılar.

## Güzel Sözler

★ **İyi olmak için, her gun daha iyi olmaya çalışmalıdır.**

★ **Çalışanın canı sıkılmaz, aç kalmaz, fenalık yapmağa da vakit bulamaz.**

★ **Bir şeyi iddiaya kalkışmadan, onun doğruluğuna önce sen kendini inandır.**

★ **Felâket, dostluğun değerini tartan terazidir.**

Selim'in hikâyesi pek beğenildi. Öğretmen, Arap atlarının zekâsına ve hassaslığına ait birkaç örnek verdi.

— Ama Araplar da atlarını çocukları gibi severler, sırası gelince çadırlarında bile yatırırlar, diye ilâve etti.

★

Sıra Levent'teydi. O da «HAKİKATLİ MAYMUN» hikâyesini anlattı.

— Gezginin biri Hindistanda bir ormanda dolaşırken hasta bir maymun buldu. Hayvancık inim inim inliyordu. Gezgin ona acıdı, yanına aldı. Hasta insana bakar gibi baktı, ilâçlar verdi. Emeği boşa gitmedi, maymun iyileşince gezginden ayrılmadı. Artık beraber dolaşıyorlardı.

Bir gün gezgin ağır bir hastalığa tutuldu. Çadırında, ateşler içinde yatıyordu. Maymun efendisinin başı ucundan bir dakika ayrılmadı. Bir aralık gezginin matrasındaki su bitti. Kalkıp su aramağa da hali yoktu. Maymun efendisinin bir şey yemeden içmeden yattığını görünce matrayı yakalayıp salladı. Boş olduğunu anlayınca dışarı fırladı. Çadıra yakın bir iki Hindistancevizi ağacı vardı. Ağaca tırmanarak birkaç ceviz kopardı, efendisine götürdü.

Gezgin yattığı yerde cevizlerin sütüyle hem susuzluğunu gideriyor, hem besleniyordu. Kısa zaman sonra iyileşti. Avrupa'ya dönerken, kendisini ölümden kurtaran küçük maymunu da beraber götürdü.

★

Alev'in «İKİ KEÇİ» si çocukları bir hayli güldürdü.

— Keçi, inatçı bir hayvan olarak tanınmıştır; hattâ buna dair meşhur bir masal vardır. Hani iki keçi dere üzerinde dar bir tahtadan geçerken birbirlerine yol vermek istememiş: «Sen geri git!» «Hayır, sen git...» diye direnmişler. İş kavgaya binmiş, sonunda ikisi birden dereye düşüp boğulmuşlar...

Çocuklar hep birden:

— Eski bir masal bu, biliyoruz bunu! diye bağırmağa başlayınca Alev:

— Acele etmeyin; ben size o masalı anlatacak değilim! dedi. Keçinin sanıldığı kadar inatçı olmadığını gösteren bir hikâye anlatacağım.

Keçilerin dik kayalara, insan ayağının basamıyacağı yerlere çıkıp dolaşabildiklerini bilirsiniz tabiî. İşte keçinin biri böyle çok dar, kıvrımlı bir patikada başka bir keçiyle karşılaştı. Ne ileri ne geri gidebiliyorlardı. Aşağısı uçurumdu, düşseler ikisi de parça parça olacaktı... Bir müddet karşılıklı durdular. Sonra keçilerden biri usul usul yere uzandı. Öteki de kayaya yapışarak, yere yatan keçinin üstüne bastı, ölçülü adımlarla yavaşça geçti. Yerde yatan keçi yine yavaş yavaş toparlandı, yoluna devam etti.

İşte size, bütün keçilerin inatçı olmadığına bir örnek..

★

Selçuk «KAPLAN ANNE» yi son okuduğu kitaptan aldığını söyledi.

— Bu parça çok hoşuma gittiği için sizlere anlatmağa karar verdim, dedi. Kaplanın ne vahşi bir hayvan olduğunu bilirsiniz. Ama onlarda da analık şefkati vardır.

Hindistan ormanlarında avlanan birkaç avcı, bir kaplan vurmadan memleketlerine dönmemeğe karar vermişlerdi. Kaplanların yatağı, Cangıl adı verilen yuksek boylu çalılarla fundaların, bambu, palmiye ve eğrelti otlarının birbirine karıştığı ormanlardır. Ganj nehrinin aşağı kısmındaki vadiler bunlarla kaplıdır.

Avcılar her tehlikeyi göze alarak Cangıla dalmışlardı. Epey dolaştıktan sonra, hem de canlı olarak bir kaplan yavrusu tuttular. Kediye benzeyen bu sevimli hayvanı çadırlarına getirdiler. Kaçmasın diye boynuna bir köpek tasması geçirip çadır direğine bağladılar. Hayvan ne olduğunun farkında değildi, olanca neşesiyle sıçrayıp hopluyordu.

Akşam oldu, karanlık bastı Bir iki saat geçince birdenbire

dışardan bir kükreme duyuldu. Bu, ortalığı sarsan, filleri bile ürküten korkunç ses kaplan kükremesiydi. Yavru bunu duyar duymaz baştan aşağı kaplan kesildi. Tasmayı direğe bağlıyan kayışı olanca güciyle çekerek koparmağa, dışarı fırlamağa çalışıyordu. Bir yandan bağırarak dışardan gelen korkunç sese cevap veriyordu. Avcılar hayvanın bir anda nasıl değiştiğini hayretle seyrederken çadırın kapısından içeri iri bir kaplan daldı.Etrafa bakmadan yavrusunu ensesinden yakaladı, sonra bir çekişte kayışı koparıp dışarı fırladı. Günlerce kaplan peşinde Cangılı karış karış gezen avcıların hiçbiri bu gözü pek anaya silâh atmaya kıyamadı.

★

Sınıfın birincisi Özcan :

— Hayvanlar arasında en çok köpeği sevdiğim için anlatacağım hikâye de «TATİL YAPAN KÖPEK» olacak, diye başladı.

— İngiltere'de, Dorset Kontluğunda bir handa namlı bir köpek vardı. Civarda bu köpeği tanımıyan yoktu. Sabahları şehir meydanında çalar saat sekizi vurdu mu köpek doğruca mutfağa gider, kendisi için hazırlanan sepeti ağzına alırdı. Hancının sepete ekmek parasını koymasını beklerdi. Sonra sepetle fırına gider, ekmek alırdı. Böylece her sabah, ayni saatte ödevini hiç şaşmadan yapardı. Yolda kendisine takılan çocuklardan, kavgacı köpeklerden sepeti canla başla korurdu. Bu türlü işleri her köpek yapar diyeceksiniz. Oyle ama Wimlore adındaki köpeğin marifeti bundan ibaret değildi. Pazar sabahları mutfağa gidip sepeti almaz, saat çalarken yerinden bile kıpırdamazdı. O gün tatil olduğu için fırının kapalı olduğunu bilirdi.

Özcan :

— Yarışmamızın şartını yerine getirmek için hikâyemi burada bitiriyorum, dedi. Yoksa köpeklerin zekâsına ait daha pek çok hikâye biliyorum.

Öğretmen, tatil dönüşü bir yarışma daha yapacaklarını söyledi. Engın «İYİLİK BİLEN AYI» hikâyesine başladı :

— Ayıyı nedense çok vahşi tanımışızdır. Ha'buki ayı iyi huylu, zararsız bir yaratıktır. İnsanoğlu ona saldırmazsa kimseye dokunmaz, hattâ kaçar bile. Zaten böyle olmasaydı çingeneler ayıların burnuna halka takarak onları oynatabilirler miydi ?... Size vilâyetlerimizden birinde olan bir vakayı anlatayım. Bunu orman müfettişi olan eniştemden duydum.

Köylülerden biri ormanda dolaşırken bir inilti duymuş. Aranmış, bakınmış ses derinden, ağaçlar arasında pek belli

olmayan bir çukurdan geliyormuş. Bir ayı o çukura düşmüş çıkmak için çabalıyormuş. Köylüyü görünce âdeta yalvarır gibi sesler çıkarmağa başlamış. Köylü hayvanın haline acımış, belinden kuşağını çıkarıp çukura salmış. Ayı kuşağa tutunarak yukarı çıkmış. Çukurdan çıkar çıkmaz teşekkür makamında köylünün ayaklarını yalamış, bacaklarına sürtünmüş. Adam ayının ormana gitmesini beklemiş. Halbuki hayvan gitmemiş, onun peşine takılmış. Bir aralık öne geçerek bir adım atmış, beklemiş. Köylü, ayının bir şeyler anlatmak istediğini sezmiş, arkasına düşmüş. Bir de bakmış, hayvan onu bir arı kovanının yanına götürüyor... Ayı ancak köylüye yaptığı iyilik için bir kovan bal ikram ettikten sonra uzaklaşıp gitmiş.

★

— «ÖRÜMCEK DEYİP GEÇMEYİN...»

Çocuklar arasında gülüşmeler oldu :

— Ayıdan sonra örümcek mi ? .

Öğretmen söze karıştı :

— Ömer en çalışkan öğrencilerimizden olduğu için örümcek gibi çalışkan ve becerikli bir yaratığın hikâyesini anlatacak bize, dedi.

Sonra Ömer'e dönerek :

— Oldu olacak; bari bize hikâyeden önce örümceklerin nasıl yaşadıklarından bahset, diye ilâve etti.

— Peki öğretmenim. Örümceğin yaptığı ağ onun hem evi hem ağıdır. Bu ağı bir saat içinde yapar çatar. Ağı bozulursa hemen düzeltir veya yenisini yapar. Bazı örümcekler ağlarında yaşamazlar, ağlarının yanıbaşında bir yuva kurarlar. Bu yuvaya kilitli kapı yaparlar

Su örümceklerinin su içinde ama su geçirmeyen yuvaları vardır. Bu yuvaya havayı nereden bulur, diyeceksiniz. Örümcek suyun üstüne çıktı mı bacakları arasındaki tüylere hava toplar, yuvaya taşır ve orayı havayla doldurur. Örümceklerin zehirlileri de vardır. Isırdıkları yer müthiş acır. Ufak kuşları, fareleri, yılanları öldürüp yiyen örümceklere de rastlanır. Bunların boyları 7 - 8 santimetre, bacak araları 15 - 17 santimetre kadardır. Örümceklerin iplikleri kumaş yapmağa ipekböceğinin ipliğinden daha elverişlidir. Ama örümcekleri ipekböcekleri gibi bir arada yaşatmağa imkân yoktur. Çünkü aralarında dehşetli, hattâ kanlı kavgalar çıkarır, birbirlerinin kolunu kanadını kırar, ölülerini yerler... Şimdi asıl hikâyeye gelelim. Size

örümceğin birinin ölümden nasıl kurtulduğunu anlatacağım.

Bir bilgin örumceği gol üstünde, karadan epeyce uzak bir yere götürür. Suyun içine diktiği bir değneğin ucunda bırakır. Örümcek önce aşağı iner ama sudan geçemez. Değneğin etrafında birkaç kere dolaşır. Yukarı çıkar, kurtulma çaresi olmadığını anlar. Değneğin üstünde biraz durur. O anda besbelli yapacağı işi tasarlamıştır. Sonra ağ ipliği çıkarmağa başlar. İplik biraz çoğalınca onu sopanın ucuna sımsıkı sarar, bağlar. Yeniden iplik dokur ve havaya salar. Dokunan ipliği rüzgâr karaya doğru atar. O, durmadan iplik dokur. Sonunda iplik karaya ulaşır, bir ağacın dalına takılır. O zaman örümcek köprünün kurulduğunu anlar. Yavaşça ard ayaklariyle köprünün dayanıklığını yoklaya yoklaya yürüyerek karaya çıkar.

Çocuklar, çalışkan Ömer'in özene bezene hazırladığı hikâyeyi çok alkışladılar.

★

Sıra Ertan'ındı. Okul müsameresinde monoloğlariyle ve taklitçiliğiyle öğrencileri olduğu gibi öğretmenleri de gülmekten katıltan Ertan'ın hikâyesini hepsi sabırsızlıkla bekliyordu.

Ertan :

— Size «ELBETTE !...» adlı hikâyeyi anlatacağım, diye başladı.

— Bir adamın papağanı varmış. Adam buna konuşmayı öğretmek istemiş. Çok uğraşmış ama papağan ancak : «Elbette» demeyi becerebiliyormuş. Sahibi kafesinin karşısına geçip :

— Sen benim akıllı papağanımsın değil mi diye sorunca öteki, cırtlak sesiyle :

— Elbette !... dedi mi gülmekten katılıyormuş.

Bir gün adamcağız dara düşünce papağanı satmağa karar vermiş. İçi sızlayarak çarşıya götürmüş. Etrafını saran kalabalıktan birkaç kişi fiatını sormuşlar.

Adam :

— Yüz lira, demiş.

Kimse bu kadar pahalı kuşu almağa yanaşmamış. Yalnız orada bulunan zengin bir adam, alay olsun diye, kuşa :

— Hışt papağan !... Yüz lira eder misin sen ? diye seslenmiş.

Papağan bellediği : «Elbette» ile ona cevap vermiş. Bizim zengin :

— A, böyle güzel cevaplar veren kuşa yüz liram feda olsun !.

Papağanın sahibine yüz lirayı saymış, papağanı alıp evine götürmüş.

Ev halkı kafesin etrafını sarmış. Herkes bir şey soruyor, papağan hepsine sadece : «Elbette» ile cevap veriyormuş. Zengin adam aldandığını anlamış. Fena halde kızarak papağanın karşısına geçmiş, bağıra

bağıra :

— Sahibin aldattı beni, demiş. İyi de yaptı; aptalın, sersemin biriyim ben...

Papağan onun gibi bağırarak :

— Elbette, elbette !... diye hak vermiş.

★

Ankara Hayvanat Bahçesinde Mohini ile Azâdeyi gördüğünden beri fillere karşı merak duyan Mete «KİNCİ FİL» adında bir hikâye anlattı :

— Hindistan'da, Delhi şehrinde bir terzi, dükkânının önünden her gün geçen bir file meyva verirdi. Filler bitki yiyen hayvanlardır; hele meyvayı pek severler. Fil o kadar dadanmıştı ki, her gün işe giderken hortumunu açık kapıdan dükkâna sokar meyvasını isterdi.

Bir gün canı bir şeye sıkılan terzi, fil hortumunu dükkâna sokunca sinirlendi, meyva verecek yerde elindeki iğneyi hortuma batırdı. Fil ses çıkarmadı, hiddetle uzaklaştı. Dükkânın az ötesinde bir pis su birikintisi vardı; doğruca oraya koştu. Hortumunu o suyla doldurdu. Fillerin hortumları birkaç kova su alabilir. Sonra geri döndü, gene başını dükkândan içeriye soktu ve pis suyu

## HAYAL

**Bir gemim var yelkenleri atlastan,**
**Zaman olur Baltıktan, Okyanustan**
**Aşar giderim Hinde, Çine .**
**Kaptan benim, dümen elimde**
**Dünya önümde yusyuvarlak.**
**Bir bakarsın Tahiti,**
**Bir bakarsın Singapur**
**Ver elini Marsilya, güzel İstanbul.**
**Dünya bir yana, sen bir yana**
**Güzelim, bir tanem, canım İstanbul.**

**Cemil MİLYON**

terzinin kafasına boşaltarak öcünü aldı.

★

Coşkun'un anlattığı «ANDROKLESİN ASLANI» oldukça eski bir hikâyeydi. Fakat Coşkun onu heyecanlı, canlı anlatışıyla bir kat daha güzelleştirdi. Bütün çocuklar soluk almadan, sessizlik içinde dinlediler. Zaten son hikâyeydi bu.

Coşkun :

— Anlatacağım hikâye hayvan hikâyesi olmakla beraber tarihî bir hikâyedir; diye başladı. Tarihte Kartaca'yı okuduk, bilıyorsunuz. O zamanlar kölelik vardı. İnsanlar alınıp satılırlardı. Androkles isminde bir köleye efendisi çok zulüm ederdi. Sonunda köle bir fırsatını bulup kaçtı, Ormanlardan birinde bir mağaraya sığındı. Yorgunluktan, açlıktan bitkindi. Yattığı yerde delıksiz bır uykuya daldı.

Bır aralık korkunç bir kükremeyle uyandı. Sesin nereden geldığini anlamadan kendini mağaranın ağzına attı ve bir aslanla karşılaşıverdi. Kaçmasına imkân yoktu... Işin tuhafı, aslan köleye saldıracak yerde ona sessizce sokuluyordu. Hem sokuluyor, hem hafıfçe inliyordu; yardım dıler gibi bir hali vardı.

Androkles dikkatle bakınca aslanın topalladığını farketti. Hayvanın pençesi kütük gibi şişti; iri bir dıken batmıştı, ucu görünüyordu. Androkles aslanın önunde çomelerek dıkeni pençesinden çıkardı, yarayı bastırarak irini temizledi.

Artık aslanla dost olmuştu. Hayvan Androkles'den ayrılmıyor, aynı mağarada kalıyor, avından ona da pay veriyordu. Birkaç ay böylece geçti. Fakat bır gün ormanda dolaşırken Androklesi efendisinin adamları yakaladılar, zincirlıyerek şehire götürdüler. Androkles aslanlara parçalatılmak suretiyle cezalandırılacaktı.

Androkles, arena denilen çevre şeklinde büyük bir meydanın ortasında sonunu bekliyordu. Bir kükreme duyuldu. Aslanın bulunduğu kafesin kapısı açıldı. İnsanların vahşi hayvanlarla boğazlaşmalarını seyretmekten zevk alan o zamanın halkı heyecan içindeydi. Ama boşuna beklediler: aslan, kurbanını parçalayacak yerde önünde durdu, ayaklarının dibine uzandı, yelesini okşayan Androkles'in elini yalamağa başladı.

Herkes merak içındeydi. Localarında oturan şehir buyükleri Androkles'i yanlarına çağırarak bu halin sebebini sordular. Köle hepsini olduğu gibi anlattı. Halk iki dostu çılgınca alkışladı, kölenin hayatının bağışlanmasını dilediler. Aslanla arkadaşlık eden köleyi yanına almak Androkles'ın efendisinin zaten işine gelmedi, onu serbest bıraktı

Androkles, kudretli dostuyla bırlıkte tekrar ormana döndü.

Hıkâye yarışması bıtmıştı. Çocuklar oyları toplamağa, puanları hesaplamağa başladılar. Seçim öyle hararetli geçti ki, dağılma zamanı geldiği halde bir sonuca varamadılar. Bu işi yılbaşı tatiline bırakmağa karar verdiler.

Siz de oylarınızı vererek onlara yardım etmek ısterseniz, en çok beğendikleriniz içinde birinci, ikinci ve üçüncü hikâyenin adlarını Doğan Kardeş'e bıldırın. Bu kardeşlere yardımınız dokunsun bari.

**Nihal Yalaza TALUY**

## HANGİSİ DOĞRU ?

1 — Tuz nereden çıkarılır ?
**Irmaktan - Deniz suyundan - Ağaçtan.**

2 — İlk matbaayı kim icat etmiştir ?
**Markoni - Pastör - Gütenberg.**

3 — Vücudunda en çok kanı olan hayvan hangısidir ?
**Tavşan - Tavuk - Sincap.**

4 — Pervanesız uçaklara ne denir ?
**Füze - Tepkili - Helikopter.**

5 — Ninemiz annemizin nesi olur ?
**Büyük annesi - Halası - Kaynanası.**

6 — Mavi boyaya sarı karıştırırsak ne olur ?
**Kahverengi - Yeşil - Mor.**

7 — Paraşüt neden yapılır ?
**Deriden - Yünlü kumaştan - İpekli kumaştan.**

8 — Rembrandt kimdir ?
**Ressam - Şair - Kompozitör.**

**(Doğru cevaplar 48. sayfada)**

# MOTORDA YALNIZDILAR

TÜRKÂN dümene yerleşirken seslendi :

— Haydi Oya, çabuk ol, artık sabrım kalmadı.

— Geliyorum, diye Oya koştu. Motoru iskeleye bağlayan halatı çozdü, bir sıçrayışta içine atladı.

— Tamam, gidebiliriz. İnşallah motor bir aksılik yapmaz, dedi

İki kardeş Boğaziçinde bir yalıda oturuyordu. Babaları da denize pek meraklı olduğu için bir motorbot almıştı. Çocuklar deseniz, zaten denize bayılırlardı. Bu yüzden derslerini bitirdiler mi, hava da güzelse, fırsatı hiç kaçırmaz, hemen denize çıkarlardı.

Bu gezmelerinde babaları daima birlikte olurdu. Fakat son günlerde artık büyüdüler diye yalnız çıkmalarına da izin veriliyordu.

O gün vakit akşama doğruydu. Kızların yine gezmek istediğini görünce şöyle bir havaya bakarak :

— Ben, demişti, havayı beğenmiyorum. Çok dikkatli olun. Fazla açılmayın.

Bu sözleri duyan Oya ile Türkân birbirlerine bakmışlardı. Çunkü hava çok sâkindi, bir fırtına çıkacağa da hiç benzemiyordu.

Motor hızını alınca Oya :

— Yaşasın deniz, diye bağırdı. Daha hızlı gidelim.

— Hızlı gidelim gitmesine ama, fazla açılmak yok, duymadın mı, babam havayı beğenmiyorum, dedi,

— Sahi, neden öyle söyledi acaba ?

— Merak etme, o bizi fazla düşünür.

Kızkulesi açıklarına geldikleri zaman bir yunus sürüsüne rasladılar. Yunusların sanki sıçrar gibi bata çıka gitmeleri hoşlarına gitti. Acaba daha ileride de raslıyacak mıyız, diye Marmaraya doğru açıldılar Tam geri donmeyi düşündükleri sırada etrafı bir gölge kaplar gibi oldu.

— Aman Allahım, dedi Turkân, guneş nereye gitti ?

Hemen motoru Boğaziçine doğru çevirdi. İki kardeş etrafa bakınca kalın bir sıs tabakasının indiğini gördüler. Oya:

— Babamın havayı beğenmiyorum demekte hakkı varmış.

İkisi de korkmuşlardı. Fakat birbirlerine belli etmemeye çalışıyorlardı. Netekim çok geçmeden gözgözü görmez oldu. Bunun üzerine Türkân hemen motorun hızını azalttı. Bir taraftan da :

— Başka çare yok, diyordu, on metre ilerisini göremiyoruz Karşımıza bir şey çıkarsa çarpmıyalım.

— İyi ama, ya bize çarpan olursa ?

Türkân buna cevap vermedi, ıkisi birden sustular.

Kızkulesinin sıs düdüğü ötmeye başlamıştı. Öte yandan gemilerin düdükleri de duyuluyordu. Çocuklar hiçbir tarafı görmeden bu seslere bakarak yollarını kestirmek istiyorlardı. Ama aksine sis arttıkça onlar da yönlerini büsbütün şaşırdılar. Oya :

— Eyvahlar olsun, diyordu, Boğaziçi ne tarafta ? Nereye gittiğimizi bile bilemiyoruz.

Hem bana kalırsa yanlış gidiyorsun. Akıntı motoru çevirmiş olacak.

Çocukların siste yollarını şaşırmakta hakkı vardı. Çünkü gözgözü görmeyince insanın yön hissi tamamen kaybolur. Meselâ bir insanın gozünü bağlayıp da dosdoğru yürümesini istesek, o kimse imkânı yok doğru gidemez, mutlaka sağa sağa doğru döner. Bilginler bunun sebebini vücudumuzun tam simetrik olmamasında buluyorlar. Her ne olursa olsun çocukların yollarını kaybettikleri muhakkaktı. Bir müddet o tarafa gideceğiz, bu tarafa gideceğiz diye birbirleriyle tartıştılar. Türkân:

— Ne yapsak acaba dedi, hiçbir şey görünmüyor.

Fakat aynı anda sanki onun sözünü yalanlamak ister gibi önlerinde dev gibi bir karaltı belirdi. Bu büyük bir şilepti. Oya korkudan ne yapacağını şaşırırken Türkân kendisini toplayarak dümen kırıp motoru durdurdu.

Korku içinde gemiye yanaştılar. Aslına bakarsanız artık seviniyorlardı. O sırada:

— Heyy, kimsiniz? diye bir ses duydular.

Bu kara sakallı bir gemiciydi

— Yolumuzu kaybettik, dedi Türkân, neredeyiz? Lûtfen söyler misiniz?

Adam cevap verdi:

— Haydarpaşa dalgakıranının açığındayız.

— Dalgakıran ne tarafta amca?

Adam onlara eliyle karşıyı gösterdi. Fakat onlar sisten hiçbir şey göremiyorlardı. O tarafa doğru açılırlarsa kendilerine yine kaybolacaklarmış gibi geliyordu. Bir müddet konuştuktan sonra korkacak bir şey olmadığını anladılar. Gemicinin söylediği tarafa doğru gidince az ötede dalgakıranı gördüler.

Bundan sonra kıyı kıyı giderek evlerine dönmeleri zor olmadı. Ama son derece korkmuşlardı. Oya:

— Bundan sonra babamın sözünden hiç dışarı çıkmam, diyordu. İster yunus balıkları olsun, isterse ne olursa olsun.

Türkân onu tasdik ediyordu:

— Babam havayı beğenmiyorum dedi mi, denize çıkmak yok.

## KİRPİ BESLEDİNİZ Mİ?

**Kirpileri çok zaman bahçelerde görmek mümkündür. Devamlı olarak bir kirpi ile arkadaşlık etmek isterseniz, akşamları bahçeye bir tabak içinde ekmek ve süt bırakın. Buna birkaç gün üstüste devam edin. Bahçenizde kirpi varsa gelip tabağı boşaltacaktır. Kirpiler solucan, tırtıl ve böcek yiyerek yaşarlar. Sakın kirpiyi yakalayıp kafese koymayın, açlıktan ölür. Kirpiler kışın kuru bir yerde uykuya yatar. Baharda tekrar canlanır. Ona baharda tekrar yiyecek verirsiniz Böylece size alışır, yiyeceğini elinizden bile alır.**

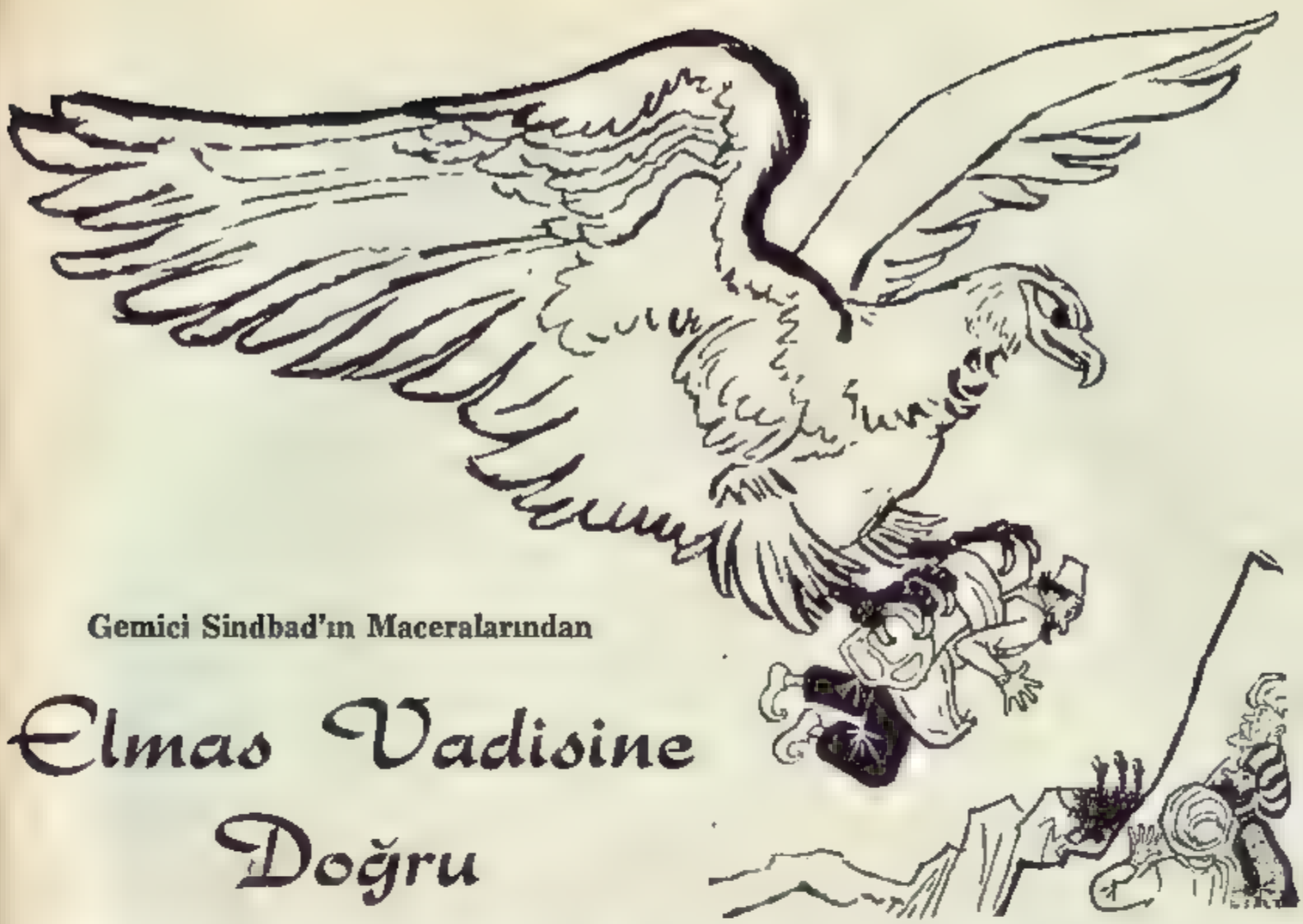

Gemici Sindbad'ın Maceralarından

# Elmas Vadisine Doğru

BÜYÜK seyahatler çok zor oluyor. Birinciden döndükten sonra bir daha seyahate çıkmamaya karar vermiştim. Aklımca Bağdat'da oturup dinlenecektim. Ama çok geçmeden canım sıkılmaya başladı. Hemen bir gemi satın alarak diğer tüccarlarla beraber yola koyuldum.

Açık denizlerde adadan adaya dolaşarak ticaret yapıyorduk. Günun birinde yolumuz bir adaya düştü. Bu adada sayısız meyva ağaçları, akar sular vardı. Fakat hiçbir insan göze çarpmıyordu. Arkadaşlarım meyva toplarken ben de bir ağacın gölgesine uzandım, uyuyakalmışım. Ne kadar uyuduğumu bilmiyorum. Uyanıp da sahile doğru gidince müthiş bir şeyle karşılaştım: Arkadaşlarım ve gemi gitmiş, ben yalnız kalmıştım.

Yapacak hiçbir şey yoktu. Buradan nasıl kurtulacağımı anlamak için yüksek bir ağaca çıkıp etrafa bakındım. Etrafa bakarken adanın bir yerinde kocaman beyaz bir şey gördüm. Hemen ağaçtan inerek o tarafa doğru yürümeye başladım. Yanına vardığım zaman bunu çok, pek çok büyük bir beyaz balona benzettim. Oldukça yumuşak bir şeydi. Fakat üstüne tırmanmaya imkân yoktu, çünkü yüzü dümdüzdü. Etrafını dolaştım, fakat hiçbir yol bulamadım.

Bu sırada ortalık kararıverdi. Güneşin önüne simsiyah bir bulut gerilmiş gibiydi. Çok geçmeden bunun bir kuş olduğunu anladım. Bu, dev bir kuştu. Her halde gördüğüm beyaz balon da onun yumurtasıydı. Kuş beni görmedi ve gelip yumurtasının üstüne oturdu. Ben de vakit geçirmeden kendimi onun ayaklarından birine bağladım. Bu benim için biricik kurtuluş yoluydu. Ertesi gün nereye giderse beni de oraya götürecekti.

Geceyi öylece geçirdim. Şafakla beraber kuş havalandı Ben de onunla beraber uçuyordum. Ne kadar uçtuğumu bilmiyorum. Bir müddet sonra hayvanın yere konduğunu hissettim, hemen bağımı çözdüm. Kuş oradaki kocaman bir yılanı alarak havalandı.

O gittikten sonra etrafıma bakındım. Burası çok derin bir vadiydi. Etrafım yüksek dağlarla çevriliydi. Dağların tepesinde bulutlar uçuşuyordu. Hepsinin de yüzü kayalıktı. Yukarı çıkmak için ayak basacak bir çıkıntı bile yoktu. Acaba bir yol bulur muyum diye dolaşıp dururken yerde gözüme parlak bir şeyler çarptı. Dikkat edince bunların elmas olduğunu gördüm. Hem de bu elmaslar inanılmıyacak kadar büyüktü. Ama aynı zamanda burada korkunç yılanlar da gördüm. Bunların her biri bir insanı kolayca yutabilirdi. Ama kuştan korktukları için gündüzleri ortalıkta dolaşmıyorlardı. Ortalık kararınca küçücük bir mağaraya sığınarak önünü taşla ördüm. Ertesi gün ortalık ağarmadan da dışarıya çıkmadım.

Doğrusu durumumun kötülüğüne rağmen elmaslara bayılıyordum. Her tarafıma bol bol

elmas doldurdum. O sırada önume kocaman bir et parçası düştü. Bunu görünce aklıma gemicilerin anlattıkları bir olay geldi: Elmas Vadisi diye bir yer varmış, civarda yaşayanlar oradaki elmasları alabilmek için vadiye büyük et parçaları atarlarmış. Kartallar bu etleri almak için vadiye ıner ve etleri yuvalarına götürürlermiş. Adamlar da sonradan ya kartalların yuvasına gidip ete yapışan elmasları alır, veya kartal uçarken yere düşenleri toplarlarmış.

Şimdi bu hikâyenin doğruluğunu anlamıştım. Ne yalan söyleyeyim, sevincımden ne yapacağımı bilemiyordum. Çünkü buradan kurtulmam için bir ümit ışığı belirmişti. Bunun üzerine daha büyük bir dıkkatle en buyük elmasları topladım. Ceplerime koyduğum gibi yanımdaki kocaman bir torbayı da elmasla doldurdum. Sonra yerdeki et parçalarının en büyüğünü seçerek kendımi ona sıkı sıkı bağladım. Eğer dev kuş bu parçayı alırsa hem bu vadıden kurtulur, hem de dünyanın en zengin adamı olurdum.

Umitlerim boşa çıkmadı. Çok geçmeden gokyuzü karardı, beni buraya getiren dev kuş yıldırım gibi yere inerek bağlı bulunduğum et parçasını kapıp havalandı. Hayvanın yuvasına geldığimiz zaman durumun çok kötü olduğunu anladım. Çünkü

canavar kuş beni bır gagada parçalayabilirdi. Allahtan civardaki ahali olanı biteni görmüş, yuvaya koşmuşlardı.

Büyuk olduğu kadar korkak olan bu kuşu kaçırarak beni kurtardılar. Onlarla anlaşmamız da güç oldu. Bazıları elmasların hepsini istiyordu.

— Seni kurtarmasak nasıl olsa kuş öldurür, biz de elmasların hepsini alırdık, diyorlar dı.

Ama onların da içinde iyi insanlar vardı. Bu sayede çok geçmeden hepsi ile anlaştık Orada bulunanlara birer tane elmas verdim. Ama her elmas bir insanı butün ömrü boyunca geçindirecek değerdeydi. Böylece torbadaki elmaslar bitti ama, ceplerimdeki, koynumdaki elmaslar bana kaldı. O akşam hemen büyük bir gemi satın alarak memleketimin yolunu tuttum.

## KUŞLAR SUYU SEVER

**Kuşlar da sizin gibi banyo yapmaya bayılırlar. Havaların soğuk olması bile kuşları temizlenmekten alıkoymaz. Bahçeniz varsa bir kenarına kuşların gelip yıkanması için bir havuzcuk yapabilirsiniz. Bu havuzcuk yerden yüksek olursa daha iyi olur. Güzel güzel kuşların gelip burada yıkandığını zevkle seyredersiniz. Yalnız suyu temiz tutmalısınız. Ayrıca kışın buzlu ve karlı havalarda da kuşların yiyecek ve suya çok ihtiyacı olur. Çünkü ortalık karla kaplanınca kuşlar yiyecek bulamaz. Açlıktan ve susuzluktan ölürler.**

# Ormanda Bir Macera

KANADA ormanları büyük bir sessizlik içindeydi. Yüksek ağaçlarda bir yaprak bile kıpırdamıyordu.

İri bir geyik etrafı koklayarak ağır ağır ağaçların arasından geçti. Kulaklarını saga sola oynattı.

Bil, kardeşi Viki ve teyzezadesi Miç onu gördükleri zaman aralarındaki mesafe çok yakındı. Bil orman hayvanlarının yaşayışını incelediği için zamanının çoğunu ormanda geçiriyor, rastladığı hayvanları filme alıyordu. Ormanda yaptığı gezintiler sırasında çok zaman kız kardeşi ve teyzezadesi de yanında bulunurdu.

★

Bil çoktandır bir geyiği filme almak istiyordu ama, şimdiye kadar fırsatını bulamamıştı. Aslında onlar Dalboynuzu sık sık görürlerdi Bu adı ona Miç takmıştı. Dalboynuzun yüzü de pek çirkindi. Bil fırsatı kaçırmamak istedi. Bu yakın mesafeden hayvanı güzelce filme alabilirdi. Küçük sinema makinesini hazırladı, tam filmi çekmeye başlıyacağı sırada :

— Kaçın, dedi, ağaca tırmanın. Dalboynuz hücum edecek!

Kızgın bir geyiğin son derece tehlikeli olduğunu hepsi bilirdi. Üçü birden palas pandıras bir ağaca tırmandılar. O sırada Dalboynuz hücuma geçmişti. Fakat onlara ulaşmasına imkân yoktu. Üçü de ağacın üstünde birer dala oturarak hayvanın çekilmesini beklediler.

Yaşlı geyik güneş batıncaya kadar ağacın dibinden ayrılmadı. Nihayet onları beklemekten vazgeçerek ormana dalıp gözden kayboldu. Bil onun gittiğinden iyice emin oluncaya kadar kızları ağaçtan indirmedi.

— Dalboynuzun böyle bir şey yapacağını hiç ummazdım, dedi Viki.

O günden sonraki gezmelerinde sık sık Dalboynuzla karşılaştılar. Hayvan her defasında da onları kovaladı. Bil hayvanı öldürmek istemiyordu.

Birkaç gun sonra o civardan akan bir nehrin kıyısında kamp kurmaya karar verdiler Bu defa da nehirde yaşayan kuşları filme almak istiyorlardı. O gün Bil ile Viki, ellerinde filim makinesi dolaşırken Miç de sandalla balığa çıktı Bir müddet kürek çektikten sonra nehrin ortalarında bir yerde sandalı durdurdu ve oltasını suya attı.

Havada bir ağırlık vardı. Miç de yorgunluktan mıdır nedir, sanki uyumak istiyordu. Kendini tutmak istediyse de muvaffak olamadı ve çok geçmeden uykuya daldı.

Uyandığı zaman heyecan-

dan yüreği ağzına geldi. Uyurken akıntı sandalı kilometrelerce sürüklemişti. Şimdi sandal hızla çavlanlara yaklaşıyordu. Nehir buralarda hızlı akar. Onun için buradan kurtulmaya hemen hemen imkân yoktu.

Bununla beraber Miç küreğe sarılarak sandalı karaya çevirmeğe çalıştı. Evet, bu çalışması, sonunda sandalın doğrudan doğruya çavlana sürüklenmesini önlemişti ama, sahile yaklaşmak yine de imkânsızdı. Nitekim çok geçmeden koca sandal kayalara çarparak ters yüz oldu. Allahtan sahil artık uzak değildi. Miç büyük bir gayretle biraz yüzerek, biraz kayalara tutunup dinlenerek sahile çıktı

Orada biraz güneşlenip elbiselerini kuruttuktan sonra kampın yolunu tuttu. Fakat epeyce uzak düştüğü muhakkaktı. Bu sık ormanda acaba yolunu bulabilecek miydi? Birden sanki takip ediliyormuş gibi bir his geldi içine. Yürüyüşünü hızlandırdı, fakat bu his devam ediyordu. Çünkü arkasından devamlı hışırtılar duyuyordu. Başını çevirdiği zaman iki tane kurdun peşinden geldiklerini gördü. Bunlar çok tehlikeli canavarlardı. Derhal karşısına çıkan ilk ağaca tırmandı. O sırada kurtlar hücuma geçmişti. Ağacın etrafında dört dönüyorlar, arada bir de ona yetişmek için sıçrıyorlardı. Fakat bütün sıçramaları boşa gitti. Miç'in bulunduğu dala yetişemediler. Bu arada Miç birkaç defa:

— İmdat, imdat, diye seslendi.

Onun bağırması kurtları daha da kızdırmıştı. Fakat o sırada tuhaf bir şey oldu. Miç ağaçların arasında bir karaltı görmüştü. Dikkatle bakınca bir de ne görsün, Dalboynuz değil mi ... Miç: «Halim büsbütün kötüleşti» diye düşünürken Dalboynuz büyük bir hırsla kurtlara hücum etti. Onları çifteleriyle, boynuzuyla yaralıyarak kaçırdı. Kendisi de arkalarından kovaladı. Miç hayvanların uzaklaştığını görünce ağaçtan indi, bir koşu kamp yerine vardı. Bil ile Viki başından geçenleri dinleyince:

— Delilik bu, dediler, kendini öldürecektin.

— Sormayın, dedi Miç, çok korktum. Ama doğrusu beni Dalboynuz kurtardı.

★

Yapı ve Kredi Bankasının kumbaralı İkramiyeli Aile Cüzdanı bir gün sizi de bir ev sahibi yapabilir.

# BİLMECE BULMACA...

**Soldan sağa ve yukarıdan aşağıya :**

1 — Bir koyun cinsi

2 — Bir komşu memleket; sonuna «N» gelirse şua

3 — Olay; sonuna «K» gelirse soy

4 — Nefesini tutup kendini zorlamak

5 — Emir veren

6 — Sıfat eki; toprak parçası

7 — Güneşin bize verdiği; artırma

8 — Geniş açıklık yer; bir soru.

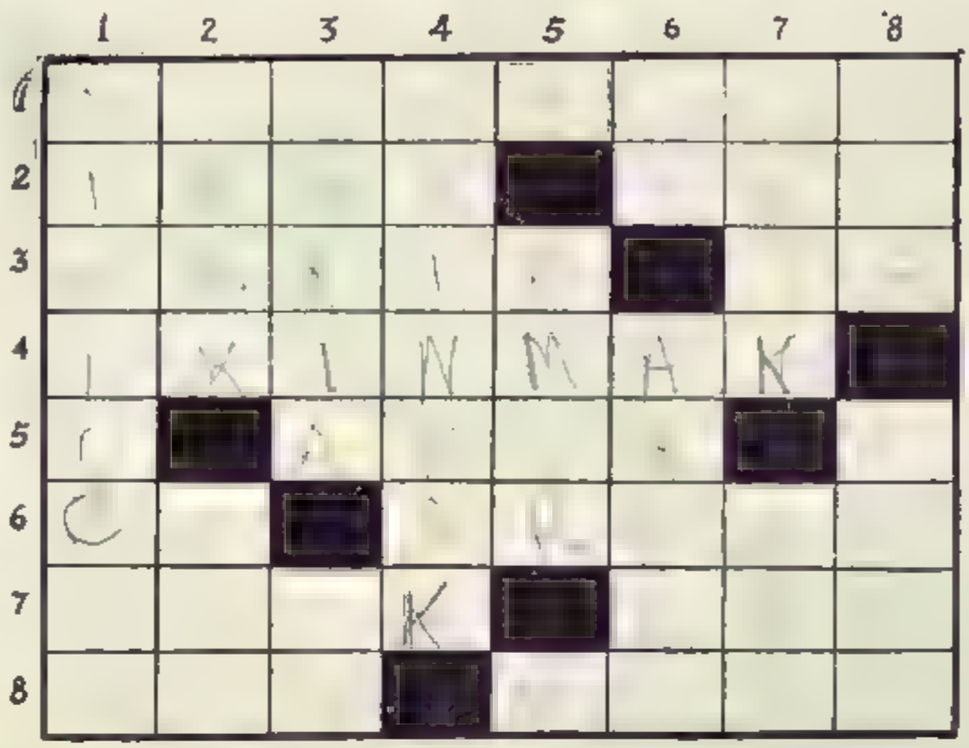

Bu resimde yedi kişi saklı. Onların nereye saklandıklarını bulabilir misiniz

★

## ŞAŞIRTICI BİLMECELER

1 — Dünyanın en kuvvetli adamı kimdir?

2 — Bu cümlelerden hangisi doğrudur?

Yumurtaların akı sarıdır - Yumurtaların akları sarıdır.

3 — Delikli olduğu halde suyu tutan nedir?

4 — Dili olduğu halde konuşamıyan nedir?

5 — Bu adam benim babam. Ama ben onun oğlu değilim. Bilin bakalım onun nesiyim?

## CEVAPLAR

1 — Polis. Bir işaretle en büyük kamyonları durdurur.

2 — İkisi de yanlış. Yumurtaların akı renksizdir.

3 — Sünger.

4 — Ayakkabı.

5 — Kızı.

## TAVUK MU? YUMURTA MI ?

(Başı 21. Sayfada)

Hemen Abdi'yi çağırdık :

— Bak Abdi, dedik, Durmuş efendi tavuğu da, yumurtayı da hepimizden iyi bilir. Şu senin meseleyi bir de ona soralım.

Abdi âdeta kızmıştı. Büyük bilginlerin düşünüp düşünüp de çözemedikleri meseleyi Durmuş efendi nasıl çözecekti ? İsteksizce :

— Haydi sorun bakalım, dedi.

— Durmuş efendi, dedim, bak bizim Abdi'ye merak olmuş, iki gündür sorup duruyor : yumurta mı tavuktan çıkar, tavuk mu yumurtadan ?

Durmuş efendi hepimizi ayrı ayrı süzdükten sonra bana usulca göz kırptı :

«Ah siz şehirliler, işte hep böylesınız,» diye söze başladı. «Okul üstüne okula gider, kitap üstüne kitap okur; sonra sıkışınca gelir, biz köylülere sorarsınız.»

Abdi'ye döndü ;

«Abdi ağabey, şöyle yakına gel,» dedi. «İlkin ben sana sorayım : yumurta nereden çıkar?»

— Tavuktan.

— Güzel. Peki... ya tavuk nereden çıkar ?

— Yumurtadan.

— Olmadı. Bilemedın işte.

— Neden, yumurta olmayınca tavuk olur mu ?

— Olmaz ama tavuk yumurtadan çıkmaz ki..

— Ne demek ? Yumurtadan çıkan tavuk değil mi ?

— Hayır.

— Canım nasıl olur ?

— Orasını bılmem ama yumurtadan tavuk çıkmaz.

— Ya ne çıkar ?

— Hele düşün bir yol.

— Düşündüm de söyledim.

— Ama bılemedin.

— Peki sen söyle, ne çıkar ?

— Abdi ağabey, kulağını bana ver de iyi dinle : yumurtadan tavuk değil, **civciv** çıkar. Ufacık yumurtadan koskoca tavuk çıkar mı hiç ? Lâfın kısası : tavuktan yumurta çıkar, yumurtadan civciv çıkar, civciv sonra piliç olur, o da büyür, ya tavuk, ya horoz olur. Tavuk olursa sonra o da yumurtlar. Anladın mı şimdi kazın ayağını ?

Bu cevap bizim Durmasor'u şaşırttı. Küçük ukalâ birkaç saniye sustu kaldı, sonra gülmeğe başladı...

«Sahi... Öyle ya...» dedi.

**A. B.**

## FAYDALI BİLGİLER

★ Okula başlarken, babanıza, annenize söyleyin, sizi Doğan Sigorta'ya yazdırsın. Doğan Sigorta'nın Tahsil ve Çeyiz Sigortaları çocuklar için hazırlanmıştır.

★ Şimdiye kadar yüzlerce çocuk Yapı ve Kredi Bankasından bahçeli ev, apartman dairesi ve çeşitli para ikramiyesi kazanmıştır. Siz de paranızı Yapı ve Kredi Bankasının kumbaralarında biriktiriniz !...

★ Doğan Kardeş'e ucuz abone olmak isterseniz 8. sayfadaki yazımızı muhakkak okuyunuz !...

## HANGİSİ DOĞRU'nun CEVABI

1 - Deniz suyundan, 2 - Gütenberg, 3 - Tavşan, 4 - Tepkili, 5 - Kaynanası 6 - Yeşil, 7 - İpekli kumaştan, 8 - Ressam.

## KARAGÖZ OYNUYORUZ

(Başı 11. sayfada)

Muthış bir sayı çıktı da...

**Karagöz** — Söyle bakayım, kaç milyon lira tuttu ?

**Karagözcük** — Ne mılyonu babacığım, milyar, milyar.

**Karagöz** — Sahi mi ?

**Karagözcük** — Evet bak, tam 4 mılyar 800 milyon lira tuttu.

**Karagöz** — İnanılacak şey değil. Sıfırları iyi sayalım.

(Karagöz de hesap eder.)

**Karagöz** — Aaa .. Vallahi doğru, tam 4.800.000 000 lira. Aman ne iyi, bunun yarısı bile olsa yine büyük bır artış.

**Karagözcük** — Bunun kıymetini bilen köylüler de bu işe dört elle sarılıyorlar ve bu işi düşünenlere dua ediyorlarmış.

★

## 24. SAYFADAKİ 6 İĞNE OYUNUNUN CEVABI

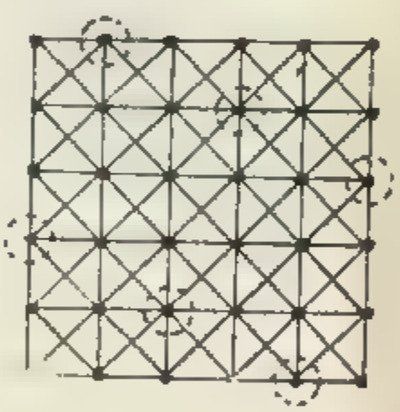

★

### AĞACIM

**Biliyorum yaşlandın artık sen,**
**Kollarında derman kalmadı.**
**Çöküyorsun ağır ağır içinden,**
**Benim sevgili ağacım.**
**Ne olur sabret birkaç yıl daha**
**Hep bahçemde göreyim seni.**
**Sabah akşam doya doya**
**Benim sevgili ağacım.**

**Şadan HAYTA**

**(YANLIŞ NUMARA) NIN CEVABI**

A, C ile; B, F ile; D, H ile; E, G ile konuşmaktadır.

# "Rüya"

MEVSİM sonbahar. Yaprakları iyiden iyiye sararmıştı. Çok geçmeden hepsi dökülüp gidecekti. İhtiyar Ali ağa, bir taraftan sigarasını içiyor, bir taraftan da pencereden göz alabildiğine uzanan ağaçlık yamaçları seyrediyordu.

Birden kapı açıldı, Ali ağa başını çevirip baktı. Yanakları al al olmuş, saçları darmadağınık üç çocuk içeri girdi. Çocukların büyüğü:

— Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor, dedi.

En küçüğü ise:

— Çok canım sıkılıyor, diye söze karıştı. Balığa çıkamıyacağız.

Çocuklar annelerinin hazırladığı sıcak sütü seve seve içmeye koyuldular.

Birden dışarıdaki şiddetli bir gürültü evdekileri yerinden sıçrattı. Yaşlı kadın:

— Bir şey düştü, dedi, rüzgâr kiremitleri uçurdu galiba? Git bak Mete.

Mete büyük çocuğun adıydı. Dışarı çıktı. Biraz sonra elinde kocaman bir madenî levha ile geldi. Levhanın üstünde «Rüya» yazılıydı.

— Evimizin adının yazılı olduğu levha kopmuş, dedi Ali ağa. Bakın aklıma geldi; siz hiç eve neden «Rüya» adını taktığımı merak etmediniz mi çocuklar?

— Etmez olur muyuz? diye Mete atıldı.

— Eh, mademki bu berbat hava balığa çıkmanıza engel oldu; size şimdi bir av hikâyemi anlatayım. Aradan otuz yıl kadar geçti ama, olay bugünkü gibi aklımdadır.

Küçük çocuk:

— İyi ki hava bozuk, dedi, ben hikâye dinlemeyi balığa çıkmaktan daha çok severim.

İhtiyar adam sigarasından bir nefes çektikten sonra anlatmaya başladı:

— O zamanlar kırk yaşındaydım. Martı gemisinde çalışıyordum. Daha dünmüş gibi hatırlarım. Günlerden pazardı. Haftayı yorucu bir çalışmayla geçirmiştik. O gün arkadaşlarla beraber kumların üzerinde yan gelmiş dinleniyorduk.

Ben de arkadaşlarım gibi sahilde oynayan bir kız çocuğunu seyrediyordum. Yedi yaşında kadar vardı. Bir ara yüzmeye başladı. O zaman köpeğim onu boğuluyor sanarak bir koşu suya atladı ve bağırıp çağırmasına aldırmadan sahile çıkardı. Kız sahile çıkar çıkmaz inadına yeniden denize daldı Köpek tekrar onu denizden çıkarmak için atıldı. Bu oyun birkaç defa tekrarlandı. Nihayet çocuğu rahat bırakmak için köpeği alıp oradan uzaklaştım.

Zaten ertesi gün balığa çıkacağımız için gemide yapılacak işlerimiz vardı. Yemeğe geldiğim sırada birden bir gün önce gördüğüm rüya aklıma geldi. Bir masanın üstündeki vazoda güller vardı. Yaprakların üzerinde su damlaları duruyordu. Toplamak için oraya yaklaştığım zaman onların su damlası değil, inci tanesi olduklarını gördüm. En kıymetli cinsten incilerdi bunlar... Almak istedim. Fakat tam elimi uzatırken köpeğimin havlaması rüyayı yarıda bıraktı.

Bu rüyanın tesiriyle geminin bordasına doğru yürüyüp dal-

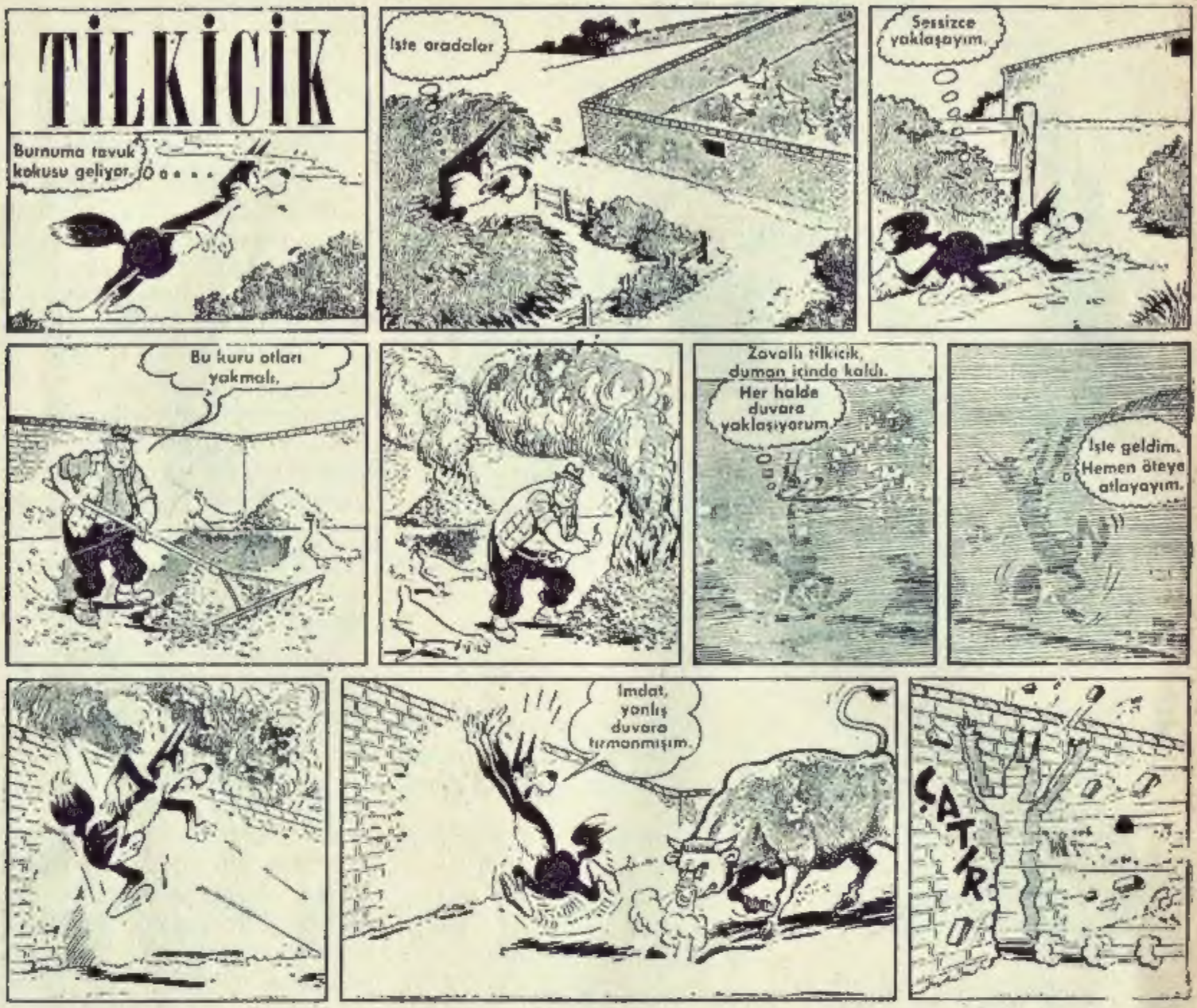


gın dalgın denizi seyretmeye başladım. O sırada sularda siyah bir gölge belirdi. Bu bazan ilerleyen, bazan dönen bir şeydi.

— Çabuk buraya koşun çocuklar, diye bağırdım. Köpek balığı var.

Aman, gemicilerin koşuşmasını görmeliydiniz. Martının bordası allak bullak olmuştu. Hemen gereken hazırlıkları tamamladık. Gemicilerden biri çok kalın bir ipin ucuna kasap çengeli gibi bir olta tutturmuş, oltaya da kocaman bir et parçası takmıştı. Köpek balıkları ete bayılırlar. Oltayı bir makara yardımıyla denize salladık. Köpek balığı hemen yemin etrafında dönmeye başladı. Yaklaşıyor, tereddüt ediyor, tekrar yaklaşıyordu. Nihayet son bir hamle yaparak yeme saldırdı, üstündeki etle beraber oltayı yuttu.

Artık onu güverteye çekmekten başka yapacak bir şey kalmamıştı.

— Kimbilir ne kadar heyecanlanmışsınızdır değil mi? diye Mete söze karıştı.

— Dur bakalım, asıl şimdi hikâyenin heyecanlı kısmı başlıyor. Köpek balığını güverteye aldıktan sonra elime bir bıçak alarak hayvanın karnını başından kuyruğuna kadar yardım. İçindekileri boşaltırken elime sert sert bir şeyler dokunmaya başladı. Ne olduğunu bilin bakalım?

— Çabuk söyle, dedi Tekin, meraktan çatlıyacağım.

— Bir inci kolye. Hemen gördüğüm rüyayı hatırladım.

O sırada geminin kaptanı:

— Bu senin karının hakkı, dedi, hayvanı ilk gören sensin.

Aynı anda çocuklar atıldılar:

— Haydi anneanneciğim ne olursun, kolyeyi bize göster.

— Durun bakalım, durun, hikâye daha bitmedi.

— Doğrusu kolyeyi sevine sevine aldım. Köpek balığının derisi de arkadaşlara kaldı.

— Peki derisini ne yaptılar?

— Ne yapacaklar, sattılar. Köpek balığı derisi kaplama işlerinde kullanılır.

— Peki, eti yenir mi?

— Hayır. Gelelim sizin sualinize, inci kolyeyi soruyorsunuz ama, onu hemen satıp parasiyle bu evi aldık.

Çocuklar hep birden:

— Aaa, eve neden «Rüya» dediğinizi şimdi anladık, dediler.

— İşte «Rüya» adının hikâyesi bu. Bakın hava açtı. Dışarı çıkıp dolaşalım.

# MAYMUNUN SERGİSİ

Baltimore Hayvanat Bahçesinde bulunan Betsy adındaki maymun resim yapmaya bayılmaktadır. Resim yaparken sade parmaklarını değil, aynı zamanda dilini ve ayaklarını da kullanan Betsy'nin yaptığı resimler ilgi çekmeye başlayınca, Hayvanat Bahçesi idarecileri bir sergi açmayı düşünmüşlerdir. Betsy'nin yaptığı resimlerden 17 tanesi bu sergide satılmıştır. İdareciler elde edilen parayla Betsy'ye bir eş satın almayı düşünmektedir.

# NASREDDİN HOCA

Çizen:
Güngör

«Hoca yeni pabuç giymiş, pek neşeli, pek memnun.
Gelin şuna oynıyalım, biz de güzel bir oyun.»

«Çıkamazsın ağaca der, iddiaya gireriz;
Çıkarınca pabuçları kapar, kaçar gideriz.»

«Gidin çocuklar başımdan, kesin artık alayı.
Ağaca çıkmak benim için işlerin en kolayı.»

«Peki Hocam, işte ağaç, haydi çık da görelim;
Ağaca nasıl çıkılırmış, bizler de öğrenelim.»

Hoca zeki adamdır, düşmez, çocuk oy'nuna.
Çıkarınca pabuçları yerleştirdi koynuna.

«İhtiyatı severim ben» dedi, «zira içim dardır;
Belki ağacın üstünde de yürünecek bir yol vardır.»

Doğan Kardeş Yapı ve Kredi Bankasının bir kültür hizmetidir.